

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΕΝΤΑΞΗΣ ΑΜΕΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚοιΣΠΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:
‘ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ’ ΚΑΙ ‘ΚΛΙΜΑΞ PLUS’

Σπουδαστής: ΡΕΠΟΥΛΙΟΣ ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ

Επιβλέπων Καθηγητής: ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Επικ. Καθηγητής

Καλαμάτα 2013

Έγκριση

Υπογραφή

Επιβλέπων: ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ	
Μέλος εξεταστικής επιτροπής: ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	
Μέλος εξεταστικής επιτροπής: ΜΠΙΤΣΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ	

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Παρουσιάζουμε το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας στην Ελλάδα φορέων για ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων με ψυχικές παθήσεις και δεδομένα των 16 τέτοιων φορέων, με τη μορφή Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ), που λειτουργούν σήμερα στη χώρα μας. Στους φορείς αυτούς κοινωνικής οικονομίας απασχολούνται 1.644 άτομα με ψυχικές παθήσεις, σε 10 διαφορετικές επαγγελματικές δραστηριότητες. Με προσωπικές συνεντεύξεις σε δύο αντιπροσωπευτικούς Συνεταιρισμούς, ‘ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ’ στην Κέρκυρα και ‘ΚΛΙΜΑΞ PLUS’ στην Αθήνα, διερευνήσαμε τον τρόπο λειτουργίας και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι φορείς κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα. Οι επιδόσεις τους, όσον αφορά την ένταξη εργαζομένων – ψυχικά ασθενών στην αγορά εργασίας, είναι πολύ χαμηλές, οι οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στη χώρα, λόγω της κρίσης δημοσίου χρέους, απειλούν έντονα τη βιωσιμότητά τους και το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους παρουσίαζε σημαντικές ελλείψεις, κατά τη μεγαλύτερη διάρκεια λειτουργίας τους, ενώ μένει να αποδειχθεί από την πράξη η πληρότητα του νέου πλαισίου για την κοινωνική οικονομία, που θεσμοθετήθηκε εν μέσω κρίσης δημοσίου χρέους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	v
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	v
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	vii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο :.....	3
Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (ΚοιΣΠΕ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ- ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	3
1.1. Ο ΚοιΣΠΕ ως θεσμός της Κοινωνικής Οικονομίας.....	4
1.2. Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.....	4
1.2.1. Ιταλία.....	5
1.2.2. Ισπανία.....	5
1.2.3. Γαλλία.....	7
1.2.4. Πορτογαλία.....	7
1.3. Νομοθεσία που διέπει τους ΚοιΣΠΕ.....	7
1.3.1. Προβλήματα που προκύπτουν από άλλους νόμους.....	12
1.3.2. Νόμος 4019/11.....	13
1.4. Η εξέλιξη των ΚοιΣΠΕ.....	14
1.5. Όργανα των ΚοιΣΠΕ.....	14
1.6. Πόροι των ΚοιΣΠΕ.....	15
1.7. Βιβλία των ΚοιΣΠΕ.....	16
1.8. Διάλυση των ΚοιΣΠΕ.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο.....	17
ΚοιΣΠΕ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	17
2.1. ΚοιΣΠΕ που λειτουργούν στην Ελλάδα, Συνεταιριστές και Δραστηριότητες, ανά κατηγορίες, 2012.....	18
2.2. Διάπλους.....	19
2.3. Ηλιοτρόπιο.....	19
2.4. Εικόνα.....	19
2.5. Ευ Ζην.....	20
2.6. Διαδρομές.....	20
2.7. Άρτας – Πρέβεζας.....	21
2.8. Φάρος.....	21
2.9. Δυτικής Θεσσαλονίκης.....	22
2.10. Δωδεκανήσου.....	22
2.11. Ρότα.....	23
2.12. Νομού Πιερίας.....	23
2.13. Νέοι Ορίζοντες.....	23
2.14. Γιάννης Βολίκας.....	24
2.15. Χανίων.....	24
2.16. Ωρίων.....	25
2.17. Κλίμαξ Plus.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	26
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΚοιΣΠΕ ‘ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ’.....	26
3.2. Συνεργείο αποκατάστασης και διαχείρισης περιβάλλοντος.....	26
3.3. Cafe Lunatico στο χώρο του ΨΝΚ – Ιονίου Πανεπιστημίου.....	26
Δράση 4η.....	27
3.4. Υπηρεσίες παροχής στάθμευσης αυτοκινήτων στο εμπορικό κέντρο της πόλης.....	27

3.5.	Υπηρεσίες μαζικής εστίασης – catering.	27
3.6.	Λειτουργία εργαστηρίου παραγωγής προϊόντων άρτου και ζαχαροπλαστικής.	27
3.7.	Λειτουργία Δημοτικού Κυλικείου – Town Hall Cafe.	28
3.8.	Λειτουργία Café – Ουζερί – Dusk.....	28
3.9.	Διοικητική και Οργανωτική Δομή.....	28
3.10.	Επιστημονική Επιτροπή Υποστήριξης ΛΥΨΥ.....	28
3.11.	Πίνακας βαθμού αναπηρίας εργαζομένων στον ΚοιΣΠΕ Νέοι Ορίζοντες	30
3.12.	Διάγραμμα Δ/Σ του ΚοιΣΠΕ Νέοι Ορίζοντες.	32
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	33
	Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΚοιΣΠΕ ‘ΚΛΙΜΑΞ PLUS’	33
4.1.	Εστιατόριο Το Άλλο.....	33
4.2.	Catering	34
4.3.	Πολυχώρος	34
4.4.	Καλλιτεχνική ομάδα	34
4.5.	Υπηρεσίες μετακίνησης και υποστηρικτικής συνοδείας Α.μ.Ε.Α.....	34
4.6.	Κλίμαξ plus internet radio	34
4.7.	Κλίμαξ Plus art & design.....	35
4.8.	Εργαστήριο επισκευής - κατασκευής επίπλων γραφείου.....	35
4.9.	Παροχή υπηρεσιών ανακύκλωσης χαρτιού.....	35
4.10.	Πίνακας βαθμού αναπηρίας εργαζομένων του ΚοιΣΠΕ Κλίμαξ Plus.....	37
4.11.	Διάγραμμα Δ/Σ του ΚοιΣΠΕ Κλίμαξ Plus.	40
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	41
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	43
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	44
	ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ	44
	ΚοιΣΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ‘Νέοι Ορίζοντες’	44
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.....	49
	ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ	49
	ΚοιΣΠΕ ΑΘΗΝΩΝ ‘Κλίμαξ Plus’.....	49

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

2.1.	ΚοιΣΠΕ που λειτουργούν στην Ελλάδα, Συνεταιριστές και Δραστηριότητες, ανά κατηγορίες, 2012.	18
3.11.	Πίνακας βαθμού αναπηρίας εργαζομένων στον ΚοιΣΠΕ Νέοι Ορίζοντες	30
4.10.	Πίνακας βαθμού αναπηρίας εργαζομένων του ΚοιΣΠΕ Κλίμαξ Plus.....	37

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

3.12.	Διάγραμμα Δ/Σ του ΚοιΣΠΕ Νέοι Ορίζοντες.	32
4.11.	Διάγραμμα Δ/Σ του ΚοιΣΠΕ Κλίμαξ Plus.	40

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΚοιΣΠΕ.:	Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης
Δ.Σ.:	Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Ε.:	Διοικητικό Συμβούλιο
Σ.Ε.ΚΑΠ.:	Συνεταιριστική Ελληνική Καπνοβιομηχανία
Α.Ε.Π.:	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Ν.Π.Ι.Δ.:	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ε.Σ.Υ.:	Εθνικό Σύστημα Υγείας
Α.Μ.Ε.Α.:	Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες
Α.Κ.:	Αστικός Κώδικας
Ν.Π.Δ.Δ.:	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ο.Τ.Α.:	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Κ.Φ.Ε.:	Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος
Κ.Σ.Ε.:	Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση
Γ.Σ.:	Γενική Συνέλευση
Γ.Ν.:	Γενικό Νοσοκομείο
Ψ.Ν.Κ.:	Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Κέρκυρας
Λ.Υ.Ψ.Υ.:	Λήπτες Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας
ΚοινΣεπ.:	Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις
ΕΛ.ΣΤΑΤ.:	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΣΕΠΕΣ.:	Ισπανική Συνομοσπονδία Επιχειρήσεων της Κοινωνικής Οικονομίας
ΣΕΖΕΣ.:	Γαλλική Συνομοσπονδία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε στα πλαίσια των πτυχιακών εργασιών του Τμήματος Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας, της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Τ.Ε.Ι Καλαμάτας.

Αντικείμενο της εργασίας είναι η λειτουργία των Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) στην Ελλάδα και η προσπάθεια που γίνεται για να σταματήσει ο ψυχικά πάσχων να είναι έγκλειστος σε ένα ίδρυμα, που πέρα από τη φαρμακευτική αγωγή δεν έχει να του προσφέρει τίποτα περισσότερο.

Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης ανήκουν στις συνεταιριστικές οργανώσεις, καθώς αποτελούν αφενός συνεταιριστικές επιχειρήσεις και αφετέρου έχουν ένα επιπλέον χαρακτηριστικό, την επίτευξη ενός κοινωνικού σκοπού. Ο κοινωνικός σκοπός που επιτελείται στην περίπτωση των ΚοιΣΠΕ είναι η κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση και η επαγγελματική ένταξη ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.

Ο νόμος 2716/99 ήταν μέχρι πρότινος το πλαίσιο εκείνο μέσα στο οποίο οι ΚοιΣΠΕ ήταν οι μοναδικοί θεσμοθετημένοι κοινωνικοί συνεταιρισμοί στη χώρα μας, χωρίς να αναφέρονται σε άλλες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Η ανάπτυξη των συνεταιρισμών αυτών ξεκίνησε με δειλά βήματα το 2002 με πρωτοπόρο το συνεταιρισμό Δωδεκανήσου και εντάθηκε τη διετία 2005- 2006, όπου και συναντάμε την αύξηση ιδρύσεων ΚοιΣΠΕ (10/16). Τότε ήταν που είχαν αρχίσει να εντείνονται και οι προσπάθειες αποασυλοποίησης του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας 2000.

Οι ΚοιΣΠΕ έχουν διττό χαρακτήρα καθώς είναι συγχρόνως εμπορικές επιχειρήσεις αλλά και Μονάδες Ψυχικής Υγείας που στηρίζουν τα μέλη τους που αντιμετωπίζουν σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα.

Κοιτώντας τη λειτουργία των ΚοιΣΠΕ διαπιστώνουμε ότι με τον τρόπο που λειτουργούν έρχονται στη ζωή των ψυχοκοινωνικά πασχόντων σαν τη μοναδική διέξοδο από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν καθώς οι άνθρωποι αυτοί έρχονται αντιμέτωποι με έναν κοινωνικό αποκλεισμό ο οποίος συνεχώς τείνει να επιβαρύνει το πρόβλημά τους.

Μέσα λοιπόν από την εργασία που τους προσφέρει ο ΚοιΣΠΕ τα άτομα αυτά βοηθούνται θεραπευτικά αλλά και οικονομικά και επαγγελματικά.

Βλέπουμε επίσης τις τοπικές κοινωνίες να είναι ευαισθητοποιημένες με το θέμα των ΚοιΣΠΕ (αν και η ευαισθητοποίηση αυτή έγκειται λίγο έως πολύ στην προβολή των ΚοιΣΠΕ στις κοινωνίες που λειτουργούν) με αρκετούς επαγγελματίες να προτιμούν τις υπηρεσίες που προσφέρονται από το συνεταιρισμό.

Δημιουργούνται λοιπόν σαφώς κάποιες ερωτήσεις σε κάποιον ο οποίος παρακολουθεί τη λειτουργία των συνεταιρισμών αυτών. Ερωτήσεις όπως: Το νομικό πλαίσιο που αφορά τους ΚοιΣΠΕ λειτουργεί υπέρ τους, ώστε να μπορούν να εξασφαλίσουν μακροβιότητα και βιωσιμότητα; Ποια προβλήματα αντιμετώπισαν οι ΚοιΣΠΕ από την αρχή της σύστασής τους; Υπάρχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα (αποασυλοποίηση) για τα οποία ξεκίνησε αρχικά η λειτουργία των ΚοιΣΠΕ; Είναι ενεργή η σύνθεση του Δ.Σ. στην καθημερινή λειτουργία του συνεταιρισμού;

Για να δοθούν οι απαντήσεις στους παραπάνω προβληματισμούς η εργασία αυτή χωρίστηκε σε τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο θεσμός των ΚοιΣΠΕ στην Ελλάδα και σε μερικές Ευρωπαϊκές χώρες, η λειτουργία των συνεταιρισμών αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα και η οργάνωσή τους, καθώς και το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφέρονται συνοπτικές πληροφορίες και δεδομένα δραστηριότητας για τους ΚοιΣΠΕ που λειτουργούν στην Ελλάδα και αναλυτικά όλες οι δράσεις που έχει αναπτύξει ο καθένας από αυτούς ξεχωριστά, καθώς και ο ακριβής αριθμός απασχολούμενων ατόμων που υπάρχουν σε κάθε συνεταιρισμό.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύεται διεξοδικά η λειτουργία του ΚοιΣΠΕ «Νέοι Ορίζοντες» της Κέρκυρας, ύστερα από συνεργασία με υπεύθυνους του συνεταιρισμού και απαντήσεις τους σε ερωτηματολόγιο, το οποίο δημιουργήθηκε με σκοπό να διερευνηθεί περαιτέρω η λειτουργία των συνεταιρισμών, όσο αυτό κατέστη δυνατό.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύεται διεξοδικά η λειτουργία του ΚοιΣΠΕ «Κλίμαξ Plus» της Αθήνας με τον ίδιο τρόπο που επιχειρήσαμε να αναλύσουμε τη λειτουργία του συνεταιρισμού της Κέρκυρας.

Τα στοιχεία που παρατίθενται στα δυο τελευταία κεφάλαια συλλέχτηκαν κατόπιν ποιοτικής εμπειρικής έρευνας με ερωτηματολόγιο, το οποίο θα δοθεί στο τέλος της εργασίας σαν παράρτημα και τέλος η εργασία κλείνει με συμπεράσματα και παρατηρήσεις για τη λειτουργία των συνεταιρισμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο :

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (ΚοιΣΠΕ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ- ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στο παρόν κεφάλαιο της εργασίας θα περιγραφεί ο θεσμός των κοινωνικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα και ιδιαίτερα των φορέων, που δημιουργήθηκαν για την ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων με αναπηρίες και ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Η λειτουργία των φορέων αυτών ρυθμίζεται από την πολιτεία και η περιγραφή του θεσμού αυτού θα γίνει με αναφορά στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Τα τελευταία χρόνια η ανεργία στην Ελλάδα είναι συνεχώς αυξανόμενη. Τον Ιούνιο του 2008 η ανεργία ήταν 7,4%, ενώ τον Ιούνιο του 2012 ήταν 24,4%¹. Η εύρεση εργασίας δυσκολεύει όλο και περισσότερο.

Η υπολειμματική ανεργία, η ανεργία δηλαδή ατόμων με αναπηρία, ήταν πάντα μεγαλύτερη από τη γενική ανεργία και ιδιαίτερα, η ένταξη ατόμων με ψυχικές παθήσεις στην αγορά εργασίας ήταν και παραμένει να είναι από τα δυσκολότερα προβλήματα της ελληνικής κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής κρίσης, όπως η τρέχουσα περίοδος. Δυστυχώς δεν κατάφερα να βρω επίσημα στοιχεία με ποσοστά όσον αφορά την υπολειμματική ανεργία καθώς η τελευταία μέτρηση έγινε το 2002.

Στα πλαίσια της πολιτικής για την αντιμετώπιση της υπολειμματικής ανεργίας, η πολιτεία διαμόρφωσε ένα πλαίσιο λειτουργίας κοινωνικών συνεταιρισμών (Κοινωνικοί συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης - ΚοιΣΠΕ) ειδικά για άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή λειτουργούν 16 τέτοιοι συνεταιρισμοί, σε διάφορες περιοχές της χώρας, με σκοπό την ένταξη ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα στην αγορά εργασίας και έχουν ευρύ γκάμα οικονομικών δραστηριοτήτων.

¹Πηγή: *ΕΛ.ΣΤΑΤ.*

1.1.Ο ΚοιΣΠΕ ως θεσμός της Κοινωνικής Οικονομίας

Ο θεσμός των κοινωνικών συνεταιρισμών γενικά, εντάσσεται στη λεγόμενη Κοινωνική Οικονομία ή Τρίτο Τομέα της οικονομίας μαζί με τους λοιπούς μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και κοινωνικές επιχειρήσεις ή διαφόρων τύπων ενώσεις, που λειτουργούν στη βάση της κοινωνικής αλληλεγγύης. Ανάμεσα στο κράτος και στην αγορά, αναπτύσσεται σε αρκετές οικονομίες ένας τρίτος τομέας, που ονομάζεται τομέας της Κοινωνικής Οικονομίας.

Κοινωνική οικονομία είναι στην ουσία ο χώρος ανάμεσα στον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα της οικονομίας που διεξάγονται οικονομικές δραστηριότητες με σκοπούς κοινωνικούς, η αλλιώς οι στόχοι των δραστηριοτήτων αυτών δεν πρέπει να έχουν ως αποκλειστικό τους στόχο την κερδοφορία, αλλά μια κοινωνική δραστηριότητα με σκοπό την προαγωγή διαφόρων μορφών κοινωνικής δικαιοσύνης.

Ειδικά οι ΚοιΣΠΕ, δημιουργούνται για την κοινωνική επανένταξη ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, λειτουργώντας ως διαμεσολαβητές, προκειμένου να ενταχθούν τα άτομα αυτά στην αγορά εργασίας.

1.2.Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες

Στις περισσότερες χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), η ανάπτυξη και η διεύρυνση του τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας έχει συμβάλλει στη στήριξη της απασχόλησης και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η δυναμική, που εμφανίζει ο τομέας της Κοινωνικής Οικονομίας, κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, ειδικότερα όσον αφορά τη συνεισφορά του στην απασχόληση, οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι έχει ενισχυθεί σημαντικά ο παραγωγικός ρόλος (παραγωγή κοινωνικών αγαθών και υπηρεσιών) των φορέων του τομέα και κατά συνέπεια έχουν αυξηθεί οι δυνατότητες δημιουργίας θέσεων απασχόλησης.

Η εξέλιξη αυτή εκδηλώνεται κυρίως με την εμφάνιση νέων οργανωτικών μορφών, με τις όποιες δραστηριοποιούνται οι φορείς του τομέα, όπως η Κοινωνική Επιχείρηση, ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός, κ.α. και οι οποίες τα τελευταία χρόνια ακολουθούν μια αυξητική πορεία στις περισσότερες χώρες – μέλη της Ε.Ε.

Τα τελευταία χρόνια ο χώρος της αποκαλούμενης κοινωνικής οικονομίας παρουσίασε ραγδαία ανάπτυξη στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνολικά περιλαμβάνει 900.000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπεύει το 10% της συνολικής

απασχόλησης. Το αντίστοιχο ποσοστό απασχόλησης στη χώρα μας δεν υπερβαίνει το 2%.

Ιστορικοί, πολιτισμικοί και οικονομικοί όροι εξηγούν γιατί ο εθελοντισμός και η κοινωνία των πολιτών δεν βρήκαν πρόσφορο έδαφος στην Ελλάδα. Η ίδια η έννοια του συνεταιρισμού και η πρακτική του, που αποτελεί την καρδιά της κοινωνικής οικονομίας, δεν επεκτάθηκε ποτέ έξω από τον αγροτικό τομέα, ενώ ένα μικρό μερίδιο κατέχουν οι συνεταιριστικές τράπεζες και ακόμη μικρότερο τα ταμεία υγείας, η συνεταιριστική οργάνωση παραγωγής τσιγάρων ΣΕΚΑΠ, η συνεταιριστική εταιρεία εμπορίας καπνών και οι συνεταιρισμοί ηλεκτρολόγων – εγκαταστατών. Ακολουθούν μερικά παραδείγματα χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.2.1. Ιταλία

Πρόκειται, ίσως για τη χώρα με την πλουσιότερη συνεταιριστική παράδοση και την πλέον δυναμική παρουσία στην κοινωνική οικονομία. Οι συνεταιρισμοί δραστηριοποιούνται στην κατοικία, τη γεωργία, τον πιστωτικό κλάδο, τις υπηρεσίες, τον πολιτισμό, τον τουρισμό, τον αθλητισμό, την αλιεία και την κοινωνική αλληλεγγύη. Οι εθελοντικές εργασίες είναι νομοθετημένες στην Ιταλία από το 1971. Στις ποικίλες συνενώσεις μετέχουν περισσότεροι από 14 εκατομμύρια πολίτες. Στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας δραστηριοποιούνται περίπου 302.000 μη κερδοσκοπικές εταιρείες, εκ των οποίων οι 85.000 είναι επιχειρηματικοί και αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι 4.600 κοινωνικοί συνεταιρισμοί.

Η πρώτη σελίδα αυτής της συνεταιριστικής παράδοσης γράφτηκε στα μέσα του 19ου αιώνα, με τη δημιουργία της πρώτης λαϊκής τράπεζας το 1863. Το 1991, με μία σειρά νομοθετημάτων ανοίγει ο δρόμος στους συνεταιρισμούς για ένα δυναμικό πέρασμα στον επιχειρηματικό τομέα. Ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας καλύπτει το 6,3% των θέσεων απασχόλησης.

1.2.2. Ισπανία

Στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας εντάσσονται οι αγροτικές συνομοσπονδίες κατοικίας, κατανάλωσης, μεταφορών, διδασκαλίας, θαλασσιών επιχειρήσεων καθώς επίσης και τρεις περιφερειακές οργανώσεις, από την Καταλονία, την Ανδαλουσία και τη Μαδρίτη. Επίσης περιλαμβάνονται ταμεία αλληλοβοήθειας, κοινωνικής ένταξης, η Συνομοσπονδία Ιδρυμάτων, αλλά και διάφορες άλλες συνεταιριστικές μονάδες. Τέτοιες είναι η επιχειρηματική ομάδα της Μονδραγόν, μία άλλη των λιανοπωλητών και των

εμπόρων. Επίσης συμμετέχει η αποκαλούμενη «ομάδα 11» η οποία παρέχει υπηρεσίες στον τομέα της υγείας, η Ομοσπονδία για άτομα με ψυχικά προβλήματα, καθώς επίσης και οι Ομοσπονδίες των τυφλών και των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ομπρέλα του συνεταιριστικού κινήματος της Ισπανίας είναι η Ισπανική Συνομοσπονδία Επιχειρήσεων της Κοινωνικής Οικονομίας (ΣΕΠΕΣ). Σε αυτήν μετέχουν οι 22 πιο σημαντικές συνεταιριστικές οργανώσεις και επιχειρήσεις της χώρας. Υποβοηθούνται από 200 δομές με 22.252 επιχειρήσεις οι οποίες διαθέτουν 2.458.245 θέσεις εργασίας. Ο τζίρος τους ανέρχεται σε 4,5 δισ. ευρώ. Συνδέονται με 9.000.000 απασχολούμενους. Επίσης, στην κοινωνική οικονομία της χώρας βρίσκονται ταμεία αλληλοβοήθειας, ιδρύματα κοινωνικής ένταξης, προστατευμένης εργασίας και σύλλογοι αλληλεγγύης και κοινωνικής αλληλεγγύης. Οι αυτοαπασχολούμενοι συνεταιριστές φτάνουν τους 1.895.000 πολίτες.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΣΕΠΕΣ Μάρκος Ντε Κάστρο, υπάρχουν αρκετά εμπόδια για την επέκταση αυτού του τρίτου συστήματος. Σε αυτά συγκαταλέγει την έλλειψη νομικού ορισμού της κοινωνικής οικονομίας που έχει ως συνέπεια την ασάφεια του νομικού πλαισίου. Επίσης ως σοβαρό πρόβλημα αναφέρει τις αντιστάσεις των παραδοσιακών παραγόντων, δηλαδή των συνδικάτων και των επιχειρήσεων που αμφισβητούν και φοβούνται την κοινωνική και θεσμική βάση των συνεταιρισμών που δεν είναι αμιγώς εργασιακοί.

«Υπάρχει και μία αντίσταση από την πλευρά της Διοίκησης, διότι είναι πιο εύκολο να συμφωνήσει με όσους δημιουργούν κοινωνικές συγκρούσεις και ασκούν οικονομική πίεση, όπως είναι τα συνδικάτα και οι επιχειρήσεις, και όχι με εμάς που δεν δημιουργούμε ούτε πιέσεις ούτε συγκρούσεις γιατί δεν έχουμε τις οικονομικές δυνατότητες να το κάνουμε. Επίσης, αντίσταση υπάρχει και από την πλευρά των επιχειρηματιών. Σύμφωνα με τη φιλοσοφία τους δεν πρέπει να είμαστε κι εμείς στην αγορά».

Μιλώντας για τα θετικά της κοινωνικής οικονομίας, ο Ισπανός συνεταιριστής ανέφερε ότι η εμπειρία στις ΣΕΠΕΣ αναδεικνύει «την οικονομία της αλληλεγγύης, έναν μεγαλύτερο εσωτερικό συντονισμό ανάμεσα στις οργανώσεις, αλλά κι ένα μεγαλύτερο κοινωνικό βάρος, επειδή όσοι συμμετέχουμε σε αυτόν τον τομέα, σπάμε το στάτους της κοινωνικοοικονομικής περιθωριοποίησης που είχαμε. Κανείς δεν μας ελάμβανε υπόψη και τώρα λέμε την άποψή μας».

1.2.3. Γαλλία

Η δημιουργία της συνεταιριστικής τράπεζας Credit Agricole, της μεγαλύτερης γαλλικής τράπεζας τον 19ο αιώνα, διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στο συνεταιριστικό ευρωπαϊκό ρεύμα. Σήμερα, η κοινωνική οικονομία αντιπροσωπεύει 780.000 επιχειρήσεις και πάνω από 2.000.000 μισθωτούς οι οποίοι αντιστοιχούν στο 2% της απασχόλησης και δραστηριοποιούνται σε δυναμικούς κλάδους. Η Γαλλική Συνομοσπονδία ΣΕΖΕΣ συγκεντρώνει τους συνεταιρισμούς, την αντασφάλιση, τα ταμεία αλληλοβοήθειας, αλλά και οργανισμούς οι οποίοι αντιστοιχούν στο 52% της επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα των ασφαλίσεων κατοικίας και αυτοκινήτων. Στο κεντρικό όργανο της ΣΕΖΕΣ αντιπροσωπεύονται με έναν εκπρόσωπο και οι τοπικές περιφερειακές αρχές.

1.2.4. Πορτογαλία

Δεσπόζουσα θέση κατέχουν οι συνεταιρισμοί για την αναπαλαίωση κατοικιών και την ανάπτυξη περιοχών. Έχουν παρέμβαση στις πλέον ευαίσθητες ομάδες, όπως είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή οι ηλικιωμένοι. Οι συνεταιρισμοί απασχολούν το 1% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και το εισόδημα που προκύπτει από τις δραστηριότητές τους (5 δισ. ευρώ) αντιστοιχεί περίπου στο 5% του ΑΕΠ. Ο αγροτικός τομέας εξαρτάται σε ποσοστό 60% από τους συνεταιρισμούς στην παραγωγή και την εμπορία των αγροτικών προϊόντων. Στο φόρουμ των συνεταιρισμών μετέχουν 2.500.000 πολίτες σε πληθυσμό 10 εκατομμυρίων. Επίσης, στον κοινωνικό τομέα περιλαμβάνονται οι φιλανθρωπικές οργανώσεις που ήταν ιστορικά συνδεδεμένες με την εκκλησία και τα ιδρύματα κοινωνικής αλληλεγγύης.

Στην Ελλάδα, οι δραστηριότητες της Κοινωνικής Οικονομίας γενικά, δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες και οι όποιες προσπάθειες γίνονταν δεν ετύγχαναν της ίδιας υποστήριξης από την κυβέρνηση, αντίστοιχων με αυτές των υπολοίπων χωρών της Ε.Ε².

1.3. Νομοθεσία που διέπει τους ΚοιΣΠΕ

Μέχρι πρόσφατα, το σχετικό νομικό πλαίσιο δεν αναγνώριζε και δε νομιμοποιούσε φορείς, που δραστηριοποιούνταν στο πεδίο της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ελλάδα, με συνέπεια την έλλειψη χρηματοδότησης και ικανοποιητικής στήριξης τέτοιων δραστηριοτήτων. Εξάιρεση αποτέλεσε το νομικό πλαίσιο για τους ΚοιΣΠΕ (Ν. 2716/99), που ωστόσο

²Εφημερίδα «Καθημερινή» 12-01-03.

αφορά αποκλειστικά τα άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Ο ΚοιΣΠΕ συνιστά στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή το μοναδικό τύπο Κοινωνικής Επιχείρησης, ο οποίος έχει τη μορφή συνεταιρισμού με στοιχεία πολυεταιρικής.

Αναλυτικότερα, όπως προβλέπεται στο νόμο 2716/99, ο ΚοιΣΠΕ αποτελεί ένωση προσώπων, φυσικών ή νομικών, η οποία έχει ως στόχο την οικονομική, κοινωνική αλλά και θεραπευτική αποκατάσταση των ατόμων, που πάσχουν από ψυχικές διαταραχές και αντιμετωπίζουν σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα στην ένταξη τους στην ενεργό κοινωνική, αλλά και οικονομική ζωή. Η νομική μορφή του ΚοιΣΠΕ είναι Ν.Π.Ι.Δ., ιδιότυπου συνεταιρισμού με περιορισμένη ευθύνη των μελών του, που εξυπηρετεί το συμφέρον της ελληνικής κοινωνίας, αναδεικνύοντας την κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση των πολιτών με σοβαρά προβλήματα ψυχικής υγείας. Επίσης, ο ΚοιΣΠΕ θεωρείται μονάδα ψυχικής υγείας και μάλιστα θεραπευτική συνεταιριστική μονάδα, σύμφωνα με την ορολογία του ν.2071/1992 και επιτρέπεται να συστήνεται ένας ΚοιΣΠΕ ανά Υγειονομικό Τομέα. Η ουσιαστική ευθύνη και ο οικονομικός έλεγχος ασκείται από τη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας, του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Ο νόμος 2716/99 δίνει την δυνατότητα στο συνεταιρισμό να εκπληρώνει πολλούς στόχους μαζί και να ασκεί οποιαδήποτε μορφή οικονομίας. Εν αντιθέσει με αυτά που ισχύουν στην συνεταιριστική νομοθεσία, αυτή η επιλογή έγινε, ώστε οι ΚοιΣΠΕ να μην κατακερματιστούν και για να μπορούν να έχουν το απαραίτητο μέγεθος για μια επιτυχημένη επιχειρηματική δραστηριότητα. Η επωνυμία υποχρεωτικά συμπεριλαμβάνει τον όρο ΚοιΣΠΕ, εξ' αιτίας της ιδιαιτερότητας του θεσμού και των προστατευτικών διατάξεων που τον διέπουν.

Για τη σύσταση απαιτείται άδεια σκοπιμότητας από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, η οποία προηγείται της καθιερωμένης διαδικασίας για την ίδρυση και καταχώριση στο μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου της έδρας του συνεταιρισμού. Αντίγραφο του καταστατικού κατατίθεται και στη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας.

Αναφέρονται οι προϋποθέσεις και τα κωλύματα για να γίνει κάποιος μέλος του συνεταιρισμού. Δίνεται η δυνατότητα συμμετοχής στον ΚοιΣΠΕ σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου θέτοντας δύο προϋποθέσεις: Τα μέλη του ΚοιΣΠΕ να είναι φυσικά πρόσωπα και μπορεί να είναι ενήλικες ή ανήλικοι (15-18 ετών). Στο σημείο αυτό υιοθετήθηκε η άποψη του Α.Κ. και της διεθνούς σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού, σχετικά με ένα κατώτατο όριο ηλικίας των ανηλίκων για την είσοδο στην επαγγελματική απασχόληση. Επίσης ενθαρρύνεται η συμμετοχή στον ΚοιΣΠΕ νομικών προσώπων για λόγους οικονομικής στήριξης των ΚοιΣΠΕ προβαίνοντας σε ενδεικτική

απαρίθμηση. Υιοθετείται η ύπαρξη ποσοστών ανά κατηγορία. Στην πρώτη κατηγορία (αναφέρεται ως Α) μπορεί να συμμετέχουν με ποσοστό έως 35% φυσικά πρόσωπα που λόγω ψυχικής διαταραχής έχουν ανάγκη αποκατάστασης και μάλιστα ανεξάρτητα από το αν έχουν την ικανότητα για δικαιοπραξία. Προβλέπεται ειδική ικανότητα για δικαιοπραξία γι' αυτή την κατηγορία μελών, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Α.Κ., διευκολύνοντας την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των ατόμων που πάσχουν από ψυχικές διαταραχές και έχουν ανάγκη προστασίας. Στη δεύτερη κατηγορία (αναφέρεται ως Β) επιτρέπεται στους επαγγελματίες ψυχικής υγείας να γίνουν μέλη του ΚοιΣΠΕ ανεξάρτητα αν είναι ελεύθεροι επαγγελματίες ή εργαζόμενοι με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ή δημόσιοι υπάλληλοι ή ψυχίατροι Κλάδου Ε.Σ.Υ.. Το ποσοστό της συμμετοχής τους ανέρχεται στο 45%. Στην τρίτη κατηγορία (αναφέρεται ως Γ) μπορεί να μετέχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα με ποσοστό 20%. Έτσι επιτρέπεται να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού άτομα που δεν ανήκουν στις δύο προηγούμενες κατηγορίες (άνεργοι, Α.Μ.Ε.Α., ενδιαφερόμενοι για το αντικείμενο εργασίας του συνεταιρισμού κ.ά.). Επίσης, εφόσον προβλέπεται από το καταστατικό, δίνεται η δυνατότητα σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού (δήμοι, κοινότητες, ψυχιατρεία, γενικά νοσοκομεία Ε.Σ.Υ., κέντρα ψυχικής υγείας, ξενώνες, εταιρείες ψυχικής υγείας κ.ά.)

Προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις, όσον αφορά την απασχόληση των μελών στον ΚοιΣΠΕ. Τα μέλη της πρώτης κατηγορίας, δηλαδή άτομα που πάσχουν από ψυχική διαταραχή και έχουν ανάγκη αποκατάστασης μπορεί να εργάζονται στο συνεταιρισμό και να αμείβονται ανάλογα με την παραγωγικότητά τους και το χρόνο εργασίας τους. Το σημαντικό είναι ότι το σχέδιο νόμου, κατά παρέκκλιση από την αρχή της επικουρικότητας, προτείνει παράλληλα με την αμοιβή τους από τον ΚοιΣΠΕ τη διατήρηση οποιασδήποτε αμοιβής ή παροχής. Σε περίπτωση που τα απασχολούμενα μέλη της πρώτης κατηγορίας δεν είναι ασφαλισμένα ούτε καλύπτονται από τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 18 του ν. 2072/1992, ο συνεταιρισμός υποχρεούται σε ασφάλισή τους σε όλους τους κλάδους.

Επιτρέπεται η παροχή εργασίας στον ΚοιΣΠΕ από τα μέλη της δεύτερης κατηγορίας δηλαδή τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Συγκεκριμένα προβλέπεται η μερική ή πλήρης απασχόληση. Ειδικότερα για τους εργαζόμενους σε μονάδα ψυχικής υγείας του Τομέα με την οποία ο συνεταιρισμός συνεργάζεται επιστημονικά, εκπαιδευτικά και θεραπευτικά, επιτρέπεται η παράλληλη απασχόληση ή απόσπαση στο συνεταιρισμό. Τα μέλη αυτής της συγκεκριμένης κατηγορίας δεν αμείβονται από τον ΚοιΣΠΕ, τους αποδίδονται μόνο οι δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν λόγω της εργασίας τους στο συνεταιρισμό.

Στις παρ. 6-8 ρυθμίζονται θέματα εγγραφής μελών, τα της συνεταιριστικής μερίδας και ευθύνης. Ορίζεται η εγγραφή κάθε μέλους με μια υποχρεωτική μερίδα. Το καταστατικό μπορεί όμως, λαμβάνοντας υπόψη το συμφέρον του συνεταιρισμού σε σχέση με τη δημιουργία κεφαλαίου, να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε μέλος έως πέντε (5) προαιρετικών μερίδων, εκτός της υποχρεωτικής και να ορίζει χωρίς περιορισμό τον αριθμό προαιρετικών μερίδων που μπορούν να αποκτήσουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Αντίθετα εξασφαλίζεται η ισότητα των μελών στη λήψη των αποφάσεων. Κάθε μέλος ανεξάρτητα από τον αριθμό των προαιρετικών μερίδων συμμετέχει στη Γενική Συνέλευση με μία μόνο ψήφο. Επίσης, θεσπίζεται η περιορισμένη ευθύνη των μελών για χρέη του συνεταιρισμού απέναντι στους τρίτους και απαγορεύεται ρητά η προσωπική κράτηση των μελών των οργάνων του ΚοιΣΠΕ για χρέη προς τρίτους και προς το Δημόσιο, καθώς και για χρέη μεταξύ των μελών και του συνεταιρισμού.

Στην παρ. 9 ρυθμίζονται τα του Διοικητικού Συμβουλίου. Προβλέπεται επταμελές (7) για να εξασφαλιστεί η συμμετοχή όλων των κατηγοριών μελών του ΚοιΣΠΕ. Η λύση αυτή προτιμήθηκε για να δώσει τη δυνατότητα στα μέλη της πρώτης κατηγορίας δηλαδή στα άτομα που πάσχουν από ψυχική διαταραχή και έχουν ανάγκη αποκατάστασης, να λάβουν μέρος στη σύνθεση του Δ.Σ., καταλαμβάνοντας δύο θέσεις, καθώς και να συμμετέχουν ενεργητικά στη διοίκηση του συνεταιρισμού. Αντίθετα, εξαιρούνται από τη θέση του Προέδρου, του Γραμματέα και του Ταμία, έτσι ώστε να μην είναι δυνατόν να αμφισβητηθεί η εκπροσώπηση του ΚοιΣΠΕ προς τα έξω κατά τις συναλλαγές του με τρίτους.

Το Εποπτικό Συμβούλιο (παρ. 10) είναι τριμελές όργανο ελέγχου των πράξεων του Δ.Σ. και της τήρησης των αποφάσεων της Γ.Σ. από το Δ.Σ.. Η ύπαρξη Εποπτικού Συμβουλίου απαιτείται όταν τα μέλη του συνεταιρισμού είναι πάνω από είκοσι (20). Στο Εποπτικό Συμβούλιο εκλέγονται μόνο μέλη της δεύτερης και τρίτης κατηγορίας, λόγω της αυξημένης ευθύνης του οργάνου αυτού.

Στην παρ. 11 ρυθμίζονται τα ζητήματα της συγκρότησης και λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης ανώτατου οργάνου του συνεταιρισμού. Τη Γ.Σ. απαρτίζουν όλα τα μέλη του ΚοιΣΠΕ, ανεξάρτητα από κατηγορία, μετέχοντας και ψηφίζοντας αυτοπροσώπως. Σε περίπτωση που το καταστατικό προβλέπει την αντιπροσώπευση, τότε ένα μέλος του ΚοιΣΠΕ μπορεί να αντιπροσωπευθεί από άλλο μέλος με εξουσιοδότηση. Συγκεκριμένα τα μέλη της πρώτης κατηγορίας παρέχουν έγκυρη εξουσιοδότηση.

ανεξάρτητα αν έχουν ή όχι την ικανότητα για δικαιοπραξία, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Α.Κ.

Στην παρ. 12 προσδιορίζονται οι πόροι του συνεταιρισμού, το κεφάλαιό του το οποίο αποτελείται από τις συνεταιριστικές μερίδες και τα αποθεματικά, καθώς και τα της διανομής των καθαρών κερδών που παραμένουν μετά την αφαίρεση των αποθεματικών. Ειδικότερα ρυθμίζεται με λεπτομέρεια η δημιουργία του τακτικού και των ειδικών αποθεματικών. Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα για το σχηματισμό έκτακτου ή άλλων ειδικών αποθεματικών. Τέλος, ρυθμίζονται τα ζητήματα της διαχειριστικής χρήσης και των βιβλίων που πρέπει να τηρεί ο ΚοιΣΠΕ.

Στην παρ. 14 ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για τη διάλυση, εκκαθάριση, αναβίωση, συγχώνευση και πτώχευση του ΚοιΣΠΕ, κατ' αρχήν με βάση τα ήδη ισχύοντα. Προβλέπεται έκτακτη εισφορά για να αποφευχθεί η πτώχευση, καθώς και πρόταση συμβιβασμού στους δανειστές με ευθύνη του Ειρηνοδίκη.

Στην παρ. 15 η δυνατότητα σε πέντε (5) τουλάχιστον συνεταιρισμούς να συστήσουν Ένωση, καθώς και στις Ενώσεις ΚοιΣΠΕ και στους ΚοιΣΠΕ να ιδρύσουν την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Κοινωνικών Συνεταιρισμών, με σκοπό το συντονισμό και την προώθηση των δραστηριοτήτων της κοινωνικοοικονομικής ενσωμάτωσης και επαγγελματικής ένταξης των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.

Στην παρ. 16 το Δ.Σ. μπορεί να προσλαμβάνει εργαζόμενους (υγιείς ή μη) στον ΚοιΣΠΕ που δεν έχουν την ιδιότητα του μέλους. Οι εργαζόμενοι, αν το επιτρέπει το καταστατικό, μπορεί να μετέχουν στη Γ.Σ. χωρίς να έχουν δικαίωμα ψήφου.

Στην παρ. 17 ρυθμίζονται ειδικά κίνητρα χάριν των ΚοιΣΠΕ δηλαδή χάριν του σημαντικού σκοπού που καλούνται να πραγματοποιήσουν. Στην περίπτωση αυτή ο ευρύς δημόσιος τομέας προμηθεύεται κατά προτεραιότητα αγαθά και δέχεται υπηρεσίες από τους ΚοιΣΠΕ.

Επίσης, επιτρέπονται οι παραχωρήσεις περιουσιακών στοιχείων κατά χρήση στους ΚοιΣΠΕ από το Δημόσιο, τους δημόσιους οργανισμούς, τους Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα. Ειδική αναφορά υπάρχει στα νοσοκομεία και στις Μονάδες Ψυχικής Υγείας που λειτουργούν ως Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ.. Επιπλέον στην ίδια διάταξη ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν το μεταβατικό καθεστώς της παραχώρησης περιουσιακών στοιχείων από τις άτυπες συνεταιριστικές δραστηριότητες που διαμορφώθηκαν με τον Καν. (Ε.Ο.Κ.) 815/1984 στους ΚοιΣΠΕ.

Επίσης, καθιερώνεται η σημαντική καινοτομία της απαλλαγής των ΚοιΣΠΕ από κάθε φόρο εκτός του φόρου προστιθέμενης αξίας με σκοπό τη βιωσιμότητα και ανάπτυξη

τους, έτσι ώστε να προχωρήσει το έργο της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης για τα μέλη της πρώτης κατηγορίας.

Στην παρ. 19 προβλέπεται η δημιουργία ειδικού μητρώου ΚοιΣΠΕ στα Ειρηνοδικεία της χώρας.

Τέλος, στην παρ. 23 προβλέπεται διάταξη στο ν. 1892/1990 για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στα πλαίσια των "Αναπτυξιακών Προγραμμάτων" από ή δια της Κοινωνικής Επιχείρησης με τη μορφή των κοινωνικών συνεταιρισμών περιορισμένης ευθύνης. Δίνεται εξουσιοδότηση στους αρμόδιους Υπουργούς για περαιτέρω ρύθμιση.

1.3.1. Προβλήματα που προκύπτουν από άλλους νόμους

Με βάση το τελευταίο φορολογικό νομοσχέδιο, Ν.3842/2010, αρθ.12, ορίζεται ότι καταργούνται οι φοροαπαλλαγές που προβλέπονται στο άρθρο 101 του Κ.Φ.Ε. Στο εν λόγω όμως άρθρο ανάγεται στον Ν.2238/1994. Στο άρθρο αυτό αναφέρονται μόνο οι μέχρι τότε νόμιμα θεσμοθετημένες μορφές συνεταιρισμών, όπως, Αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι Ενώσεις αυτών, Αστικοί συνεταιρισμοί και οι Ενώσεις αυτών, κ.λπ.

Δεν έχουν όμως συμπεριληφθεί οι ΚοιΣΠΕ καθώς δημιουργήθηκαν με μεταγενέστερο, ειδικό, νόμο (Ν.2716/1999) και αποτελούν μια ειδική και ιδιαίτερη κατηγορία συνεταιρισμού από μόνοι τους, αφού δίνεται το δικαίωμα, για πρώτη φορά στην Ελλάδα, σε άτομα με ψυχικές παθήσεις να συμμετέχουν σε ένα συνεταιριστικό σχήμα (εξαιρούνταν λόγω ασθένειας).

Κατόπιν των ανωτέρω κρίνεται ότι εφόσον ο νέος φορολογικός νόμος δεν αναφέρεται ρητά στους ΚοιΣΠΕ δεν τους επηρεάζει κιόλας, σε ότι αφορά την κατάργηση των φοροαπαλλαγών. Ένα πρόσφατο παράδειγμα παρανόησης του νόμου Ν.3842/2010, ως προς την φορολογία των ΚοιΣΠΕ, είναι η παρακράτηση φόρου 8% επί των τιμολογίων του ΚοιΣΠΕ Δαφνίου προς το Δημόσιο.

Αυτό, συνέβη πρόσφατα μετά την ψήφιση του Ν.3842/2010, καθώς δεν υπήρξε σωστή ερμηνεία του άρθρου 12 του ανωτέρω νόμου από την υπηρεσία για το σε ποιές μορφές συνεταιρισμών ή νομικών προσώπων γενικότερα αναφέρεται.

Τώρα όμως, κρίνεται σκόπιμο τόσο για λόγους διασαφήνισης, όσο και για λόγους εύρυθμης λειτουργίας των ΚοιΣΠΕ να υπάρξει υπουργική διάταξη ή εγκύκλιος οδηγία από το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, που να αναφέρεται ρητά και στην απαλλαγή των ΚοιΣΠΕ από την φορολογία (άμεση και έμμεση) με τον νέο αυτό νόμο, κατά τον

τρόπο που αναφέρονται οι εξαιρέσεις του άρθρου 12 του ν.3842/10. Τέλος, και εδώ χρειάζεται η άμεση ενεργοποίηση και αρωγή της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας.

1.3.2. Νόμος 4019/11

Κατά την περίοδο εκπόνησης της παρούσας εργασίας, ψηφίστηκε από τη βουλή των Ελλήνων ο νόμος 4019/11, με τον οποίο επιδιώκεται η ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα. Με το νόμο αυτό επιχειρείται για πρώτη φορά, η θεσμοθέτηση του χώρου της Κοινωνικής Οικονομίας και της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας. Ο νομοθέτης ορίζει την Κοινωνική Οικονομία ως το σύνολο εκείνων των δραστηριοτήτων από ενώσεις ή ακόμα και νομικά πρόσωπα, που έχουν ως σκοπό το ευρύτερο κοινωνικό αλλά και συλλογικό συμφέρον, χωρίς επιδίωξη κέρδους. Με το νόμο αυτό, επιδιώκεται η δημιουργία θέσεων εργασίας, αλλά και η κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων. Επίσης, επιδιώκεται η ενίσχυση της κοινωνικής καινοτομίας, της τοπικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής.

Με το νόμο αυτό θεσμοθετείται, ως φορέας της Κοινωνικής Οικονομίας, μια νέα μορφή κοινωνικής επιχείρησης, που βασίζεται στον αστικό συνεταιρισμό, η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κ.Σ.Ε.), η οποία μπορεί να διακρίνεται ανάλογα με τον ειδικό της σκοπό. Η Κ.Σ.Ε. μπορεί να εμπλουτίζεται από πόρους, που προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και λειτουργεί με κάποιες βασικές αρχές, όπως για παράδειγμα την ελεύθερη συμμετοχή, την δημοκρατική διοίκηση, όπου ισχύει ένας εταίρος μία ψήφος, την αλληλεγγύη, την περιορισμένη, αλλά δίκαιη διανομή του πλεονάσματος, το προβάδισμα του ατόμου έναντι του κεφαλαίου και τέλος την ανεξαρτησία απέναντι στο κράτος. Αυτή η μορφή επιχείρησης έχει αποδειχθεί πολύ αποτελεσματική για την ένταξη στην αγορά εργασίας ευπαθών ομάδων, σε πολλά ευρωπαϊκά κράτη, αλλά και ως έκφραση συλλογικής επιχειρηματικότητας σε τοπικό επίπεδο, με ισχυρό κοινωνικό κεφάλαιο.

Οι ΚοιΣΠΕ θεσμοθετήθηκαν με το νόμο 2716/99, αλλά λόγω προβλημάτων που εντοπίστηκαν στην εξέλιξη της λειτουργίας όσων φορέων δημιουργήθηκαν, με τον πρόσφατο νόμο 4019/11, περί κοινωνικής οικονομίας, επιχειρείται να αντιμετωπιστούν. Βάσει του νέου νομοθετικού πλαισίου, οι ΚοιΣΠΕ διακρίνονται, ανάλογα με τον σκοπό που έχουν, σε τρεις κατηγορίες: Ένταξης, Κοινωνικής Φροντίδας και Συλλογικού Σκοπού, ενώ αξιολογούνται αλλά και καταγράφονται σε Μητρώο. Καθώς οι ΚοιΣΠΕ έχουν ως στόχο την κοινωνική αλλά και οικονομική ενσωμάτωση και επαγγελματική ένταξη των

ατόμων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα, θεωρούνται αυτοδικαίως Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης.

Όσον αφορά στις τροποποιήσεις του νομοθετικού πλαισίου των ΚοιΣΠΕ, που ο νομοθέτης επέφερε με το νόμο 4019/11, θα αναφερθούμε σε επόμενη ενότητα, όταν θα σχολιάσουμε τις παρατηρήσεις των υπευθύνων των ΚοιΣΠΕ που θα μελετήσουμε διεξοδικά, για τις ανάγκες της εργασίας μας, ώστε να αναδειχθεί το κατά πόσον οι τροποποιήσεις αυτές αποτελούν βελτιώσεις, υπό την οπτική γωνία των άμεσα ενδιαφερομένων.

1.4.Η εξέλιξη των ΚοιΣΠΕ

Οι ΚοιΣΠΕ, που δημιουργήθηκαν με το νόμο 2716/99, παρουσιάζουν τα εξής κοινά χαρακτηριστικά:

- Βασικός στόχος τους είναι η κοινωνική ενσωμάτωση και η επαγγελματική ένταξη των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, συμβάλλοντας στη θεραπεία τους και στην οικονομική τους αυτοδυναμία όσο αυτό είναι εφικτό.
- Έχουν αυτόνομη νομική και φορολογική οντότητα.
- Αναπτύσσουν οποιαδήποτε επιχειρηματική, παραγωγική και εμπορική δραστηριότητα και λειτουργούν ταυτόχρονα και ως Μονάδες Ψυχικής Υγείας.
- Λειτουργούν με ένα ιδιαίτερα ευνοϊκό λειτουργικό καθεστώς.
- Στηρίζονται σε μια πρωτοποριακή εταιρική σχέση (ψυχικά ασθενείς – επαγγελματίες Ψυχικής Υγείας – φορείς και άτομα).

Ο θεσμός των ΚοιΣΠΕ εξασφαλίζει ευνοϊκά:

- Οικονομικά κίνητρα (διατήρηση κοινωνικών παροχών για τους ασθενείς – μέλη, παραχώρηση περιουσιακών στοιχείων ΝΠΔΔ)
- Φορολογικά κίνητρα (απαλλαγή των ΚοιΣΠΕ από φόρους εισοδήματος και υπέρ τρίτων)
- Επιχειρησιακά κίνητρα (απασχόληση επαγγελματιών ψυχικής υγείας χωρίς επιβάρυνση των ΚοιΣΠΕ).

1.5.Όργανα των ΚοιΣΠΕ

Διοικητικό Συμβούλιο

Αποτελείται από επτά (7) τακτικά μέλη και ισάριθμα αναπληρωματικά που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Η διάρκεια της θητείας του Δ.Σ. είναι τριετής και παρατείνεται μέχρι την εκλογή του νέου Δ.Σ. το πολύ για τρεις μήνες.

Εποπτικό Συμβούλιο

Αποτελείται από τρία (3) μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Πολύ σημαντική ενέργεια του είναι να έχει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, εγγράφου ή στοιχείων των συνεταιρισμών. Επίσης να κάνει έλεγχο τόσο λογιστικό όσο και διαχειριστικό αλλά και να ελέγχει την εξέλιξη των υποθέσεων του συνεταιρισμού.

Γενική Συνέλευση

Είναι το ανώτερο όργανο των Κοι.Σ.Π.Ε.. Αποφασίζει για κάθε υπόθεση που δεν είναι στην αρμοδιότητα κάποιου άλλου οργάνου και έχει τον έλεγχο, αλλά και την εποπτεία των οργάνων της Διοίκησης. Η Γ.Σ. αποτελείται από όλα τα μέλη, που συνέρχονται σε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση.

1.6.Πόροι των ΚοιΣΠΕ

Επιχορηγήσεις

Προέρχονται από ευρωπαϊκά προγράμματα ή από διεθνείς οργανισμούς και από τον τακτικό προϋπολογισμό ή κρατικές επιχορηγήσεις.

Κληροδοτήματα

Υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις ανθρώπων που παραχωρούν σημαντικά τμήματα η ακόμα και ολόκληρη την περιουσία τους σε δημόσιους φορείς όπως ψυχιατρεία, νοσοκομεία, εκκλησίες κλπ. Μια ενδεχόμενη τέτοια παραχώρηση σε έναν κοινωνικό συνεταιρισμό αυξάνει την περιουσία και ταυτόχρονα τους πόρους του.

Δραστηριότητες

Ως πόροι καταμετρώνται και τα έσοδα από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού και η εκμετάλλευση των περιουσιακών στοιχείων κάθε ενός από αυτούς.

Κεφάλαιο

Το κεφάλαιο των ΚοιΣΠΕ αποτελείται από τις συνεταιριστικές μερίδες και από το τακτικό και το έκτακτο ειδικό αποθεματικό.

1.7.Βιβλία των ΚοιΣΠΕ

Οι Κοι.Σ.Π.Ε. διατηρούν βιβλία όπως: εσόδων εξόδων (όπως προβλέπει η φορολογική νομοθεσία), ημερολόγιο, βιβλίο απογραφών κινητής και ακίνητης περιουσίας και βιβλίο επιστολών που προβλέπει η εμπορική νομοθεσία. Επίσης βιβλίο πρακτικών Δ.Σ., Ε.Σ., Γ.Σ., όπου καταχωρούνται τα πρακτικά των αντίστοιχων οργάνων και τέλος βιβλίο μητρώου μελών Κοι.Σ.Π.Ε.

1.8.Διάλυση των ΚοιΣΠΕ

Διάλυση ενός ΚοιΣΠΕ μπορεί να επέλθει

- Αν τα μέλη μειωθούν κάτω από δέκα
- Όταν λήξει ο χρόνος διάρκειας όπως έχει οριστεί από το καταστατικό.
- Αν αποφασιστεί από την Γενική Συνέλευση
- Εφόσον κηρυχτεί πτώχευση η έχει αποτύχει η διαδικασία για έκτακτη εισφορά κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε συνοπτικά στοιχεία για τους φορείς ΚοιΣΠΕ, που λειτουργούν στη χώρα μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΚοιΣΠΕ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στο κεφάλαιο αυτό θα περιγράψουμε συνοπτικά τους 16 Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ), που λειτουργούν στην Ελλάδα, κατά την περίοδο εκπόνησης της εργασίας μας. Μας ενδιαφέρουν οι δραστηριότητές τους, οι περιοχές της χώρας που δραστηριοποιούνται και οι συμμετέχοντες. Στα επόμενα κεφάλαια, προκειμένου να απαντήσουμε τα ερευνητικά μας ερωτήματα, θα μελετήσουμε διεξοδικότερα δύο εξ' αυτών και συγκεκριμένα τον ΚοιΣΠΕ 'Νέοι Ορίζοντες', που δραστηριοποιείται στην Κέρκυρα και τον ΚοιΣΠΕ 'Κλίμαξ Plus', που δραστηριοποιείται στην Αθήνα.

Γενικά, οι κατηγορίες δραστηριοτήτων, όπως τις ομαδοποιήσαμε, των 16 ΚοιΣΠΕ είναι οι εξής:

1. Αγροτικές καλλιέργειες
2. Βιοτεχνικά εργαστήρια (ταπητουργία, κηροπλαστική, ξυλουργική, επιπλοποιία, ραφεία, λαϊκή τέχνη, αρτοποιία-ζαχαροπλαστική, τυποποίηση αγροτικών προϊόντων)
3. Τυπογραφία (έντυπα, φωτογραφίες)
4. Υπηρεσίες (καθαρισμών, υποστήριξης ΑμεΑ, γραμματείας, στάθμευσης αυτοκινήτων, διαχείρισης περιβάλλοντος)
5. Κηποτεχνία
6. Εστίαση (εστιατόρια, κυλικεία, καφετέριες, καφενεία)
7. Λιανικό εμπόριο (είδη διατροφής, λαϊκής τέχνης, ψυχαγωγίας)
8. Ανακύκλωση (χάρτου)
9. Καλλιτεχνικά (ραδιόφωνο, σχέδιο)
10. Διάφορα

Οι περισσότεροι συνεταιρισμοί (10) δραστηριοποιούνται στις αγροτικές καλλιέργειες και στις υπηρεσίες. Ακολουθούν η εστίαση (9), το λιανικό εμπόριο (8) και τα βιοτεχνικά εργαστήρια (7) (Πίνακας 3.1). Έξι (6) από τους 16 συνεταιρισμούς δραστηριοποιούνται στην Αττική.

Συνολικά, 853 άτομα με ανάγκη αποκατάστασης, λόγω ψυχικής διαταραχής, 530 επαγγελματίες ψυχικής υγείας και 261 φορείς, απαρτίζουν τους 16 κοινωνικούς συνεταιρισμούς Π.Ε., που λειτουργούν στην Ελλάδα σήμερα. Κατά μέσο όρο, 53 άτομα

εργάζονται, ανά συνεταιρισμό, με την υποστήριξη 33 επαγγελματιών υγείας και 16 φορέων. Ο μεγαλύτερος συνεταιρισμός ('Δωδεκανήσου') έχει 441 συνεταιριστές, όπου 198 είναι εργαζόμενοι, άτομα με ψυχικές παθήσεις και ο μικρότερος ('Νομού Πιερίας') έχει 8 συνεταιριστές, όπου 5 είναι οι εργαζόμενοι (Πίνακας 2.1).

2.1.ΚοιΣΠΕ που λειτουργούν στην Ελλάδα, Συνεταιριστές και Δραστηριότητες, ανά κατηγορίες, 2012.

ΚοιΣΠΕ	Κατηγορίες Συν.				Κατηγορίες δραστηριοτήτων									
	A	B	Γ	Σ.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Επωνυμία														
Διάπλους	89	53	19	161	X			X	X		X			
Ηλιοτρόπιο	44	36	15	95				X						
Εικόνα	8	3	1	12			X	X						
Ευ Ζην	46	10	10	66	X	X				X				
Διαδρομές	34	26	6	66	X						X			
Άρτας – Πρέβεζας	24	15	8	47	X			X			X			
Φάρος	45	20	12	77		X		X						
Δυτικής Θεσσαλονίκης	110	22	8	140	X	X		X		X	X			
Δωδεκανήσου	198	148	95	441	X	X				X				
Ρότα	20	14	16	50	X					X	X			
Νομού Πιερίας	5	3		8	X					X				
Νέοι Ορίζοντες	45	20	5	70		X		X		X				
Γιάννης Βολίκας	21	13	8	42	X						X			
Χανίων	64	47	23	134		X		X		X	X			
Ωρίων	55	60	20	135	X			X		X	X			
Κλίμαξ Plus	45	35	20	100		X		X		X		X	X	X
Σύνολα	853	530	261	1644	10	7	1	10	1	9	8	1	1	1
Μέσος όρος	53	33	16	102										

Πηγή: Ίδια έρευνα

Αναλυτικότερα, οι ΚοιΣΠΕ που λειτουργούσαν στην Ελλάδα το 2012, ήταν οι εξής:

2.2. Διάπλους

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Διάπλους' λειτουργεί από το έτος 2004, στο Χαϊδάρι Αττικής (Λεωφόρος Αθηνών 374). Απαρτίζεται από 161 μέλη, 89 εκ των οποίων είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 53 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 19 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, δημόσια νοσοκομεία και μη κυβερνητικές οργανώσεις (Γ κατηγορία).

Η επιχειρηματική του δραστηριότητα ξεκίνησε το 2007 σε τρεις τομείς:

- Καλλιέργεια κηπευτικών σε θερμοκήπιο και σε υπαίθριες εκτάσεις, όπου παράγουν βιολογικά προϊόντα και ελαιόλαδο.
- Υπηρεσίες κηποτεχνίας, που περιελάμβαναν κατασκευή, διαμόρφωση και συντήρηση κήπων
- Κατάστημα πώλησης παραδοσιακών προϊόντων διατροφής όπως μέλι, μαρμελάδες, όσπρια, παραδοσιακά ζυμαρικά, λικέρ, ρακί, κρασιά, βότανα κ.α.
- Το 2010 ξεκίνησαν μια νέα δραστηριότητα, την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας γραφείων σε φορείς του δημοσίου τομέα.

2.3. Ηλιοτρόπιο

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Ηλιοτρόπιο' λειτουργεί από τον Ιούλιο του 2008, στο Μαρούσι Αττικής (Παλαιολόγου 9).

Τα μέλη του συνεταιρισμού είναι στο σύνολό τους 95. Τα 44 από αυτά είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 36 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 15 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και μη κυβερνητικές οργανώσεις (Γ κατηγορία).

Η μοναδική δραστηριότητα του συνεταιρισμού 'Ηλιοτρόπιο' ξεκίνησε το 2010 και είναι ο καθαρισμός των προαύλιων χώρων στα σχολεία των Μελισσίων

2.4. Εικόνα

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Εικόνα' ιδρύθηκε το 2007 λειτουργεί όμως σαν αστικός συνεταιρισμός από το 2000. Έδρα του είναι το Γ.Ν. Νοσοκομείο 'Γ. Γεννηματάς', στη Λεωφόρο Μεσογείων 154, Αθήνα.

Τα μέλη του συνεταιρισμού είναι 12 στο σύνολό τους. Τα 8 από αυτά είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 3 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 1 ανήκει στη Γ κατηγορία, άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Οι δραστηριότητες του συνεταιρισμού είναι οι εξής:

- Δημιουργία και εκτύπωση αφισών
- Επεξεργασία και εκτύπωση φωτογραφιών
- Δημιουργία παρουσιάσεων για προβολή (power point κτλ)
- Εταιρική ταυτότητα
- Εκτυπωτικές εργασίες
- Βιβλιοδεσίες, φωτοτυπίες, πλαστικοποιήσεις
- Δακτυλογραφήσεις
- Εμφάνιση, εκτύπωση και επανεκτύπωση φιλμ, slides και διαφανειών
- Αναπαραγωγή ιατρικών εξετάσεων

2.5.Ευ Ζην

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) ‘Ευ Ζην’ ιδρύθηκε το 2005. Η έδρα του βρίσκεται στο Αιγάλεω Αττικής (Δωδεκανήσου 14).

Απαρτίζεται από 66 μέλη, εκ των οποίων 46 είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 10 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 10 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Οι δραστηριότητες που έχει αναπτύξει ο συνεταιρισμός είναι οι εξής:

- Επιλοποιείο
- Εστιατόριο (Catering)
- Κατασκευή χειροποίητων χαλιών
- Υπηρεσίες καθαριότητας επαγγελματικών χώρων

2.6.Διαδρομές

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) ‘Διαδρομές’ ιδρύθηκε το 2006. Η έδρα του συνεταιρισμού είναι στο Μετσ, Αθήνα (Σορβόλου 2).

Απαρτίζεται από 66 μέλη, εκ των οποίων 34 είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 26 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 6 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Οι δραστηριότητες που ανέπτυξε ο συγκεκριμένος συνεταιρισμός είναι οι εξής:

- Συνεργείο καθαρισμού εσωτερικών και εξωτερικών χώρων
- Γενικό εμπόριο

2.7.Αρτας – Πρέβεζας

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Αρτας – Πρέβεζας' έχει ως έδρα του την ψυχιατρική κλινική Γενικού Νοσοκομείου Άρτας, στο λόφο Περάνθης.

Απαριθμεί συνολικά 47 μέλη, 24 εκ των οποίων είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 15 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 8 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Οι δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί στο συνεταιρισμό αυτό είναι οι εξής:

- Λειτουργία δυο θερμοκηπίων (ένα στην Άρτα και ένα στην Πρέβεζα)
- Λειτουργία καταστήματος πώλησης βιολογικών προϊόντων
- Εξωραϊσμός και καθαρισμός εξωτερικών χώρων, παροχή αγροτικών εργασιών

2.8.Φάρος

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Φάρος' ιδρύθηκε στις 13/07/2006. Έχει την έδρα του στην οδό Αθανασίου Διάκου 35, στην Πάτρα.

Το σύνολο των μελών του συνεταιρισμού ανέρχεται σε 77. Οι 45 από αυτούς ανήκουν στα άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 20 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 12 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Ο συνεταιρισμός «Φάρος» έχει αναπτύξει τις εξής δραστηριότητες:

- Κηροπλαστείο
- Τμήμα παροχής υπηρεσιών τηλεγραμματοεπικοινωνίας (τηλεφωνική γραμματειακή υποστήριξη) – Διοργάνωση συνεδρίων.

Επίσης, ο συνεταιρισμός αυτός έχει ως στόχο να αναπτύξει άλλες δυο δραστηριότητες

- Συνεργείο καθαρισμού
- Λειτουργία καφενείου

2.9. Δυτικής Θεσσαλονίκης

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Δυτικής Θεσσαλονίκης' ιδρύθηκε στις 13/12/2005. Εδρεύει εντός του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης.

Ο συνεταιρισμός αυτός απασχολεί 140 μέλη συνολικά. Από το σύνολό τους οι 110 είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 22 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 8 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Οι δραστηριότητες που έχει αναπτύξει ο συνεταιρισμός από ιδρύσεώς του έως τώρα είναι οι εξής:

- Αγρόκτημα εμπορία και διακίνηση φρούτων και λαχανικών
- Εστιατόριο
- Κυλικείο
- Καλλιτεχνικό εργαστήριο
- Ξυλουργείο
- Κηροποιείο
- Ραφείο
- Συνεργείο καθαρισμού
- Κατάστημα πώλησης ειδών συνεταιριστικών ντελικατέσεν

2.10. Δωδεκανήσου

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Δωδεκανήσου' ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2002. Έχει ως έδρα του την Λέπιδα, στο νησί της Λέρου.

Στο εργατικό του δυναμικό απασχολεί 441 μέλη. Οι 198 από αυτούς είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 148 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 95 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Οι δράσεις που έχει αναπτύξει ο συνεταιρισμός Δωδεκανήσου είναι οι εξής:

- Αγροτικές καλλιέργειες
- Κυλικείο
- Εργαστήριο ζαχαροπλαστικής Catering
- Εργαστήριο επεξεργασίας – τυποποίησης μελιού

2.11. Ρότα

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Ρότα' ιδρύθηκε το 2000 ως αστικός συνεταιρισμός και πρόσφατα εξελίχθηκε σε ΚοιΣΠΕ, με έγκριση του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Έχει ως έδρα του το Λιθόστρωτο στο Αργοστόλι (Κεφαλονιά).

Ο συνεταιρισμός απασχολεί συνολικά 50 μέλη, με τους 20 από αυτούς να είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 14 να είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 16 να είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Οι δραστηριότητες που έχει αναπτύξει ο συνεταιρισμός είναι οι εξής:

- Καφενείο
- Οιναποθήκη
- Υπηρεσίες Catering
- Ένα κτήμα για καλλιέργειες

2.12. Νομού Πιερίας

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Νομού Πιερίας' ιδρύθηκε το 2005. Ως έδρα του έχει την πόλη της Κατερίνης, στην οδό 25^{ης} Μαρτίου 102.

Τα άτομα που απασχολεί ως εργαζόμενους ανέρχονται συνολικά σε 8, πέντε (5) εκ των οποίων είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία) και 3 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία).

Οι δραστηριότητες που έχει αναπτύξει ο συνεταιρισμός είναι οι εξής δυο:

- Θερμοκήπιο
- Κυλικείο

2.13. Νέοι Ορίζοντες

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Νέοι Ορίζοντες' ιδρύθηκε το 2005. Έχει έδρα του την πόλη της Κέρκυρας (πλατεία Χρήστου Τσιριγώτη).

Απασχολεί συνολικά 70 εργαζόμενους από τους οποίους οι 45 είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), και οι υπόλοιποι 25 ανήκουν στις Β και Γ κατηγορίες που είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Οι δράσεις που έχει αναπτύξει ο συνεταιρισμός αυτός είναι οι εξής:

- Συνεργείο καθαρισμού εσωτερικών και εξωτερικών χώρων.
- Συνεργείο αποκατάστασης και διαχείρισης περιβάλλοντος
- Καφετέρια ονόματι Lunatico στο χώρο του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Κέρκυρας – Τμήμα του Ιονίου Πανεπιστημίου
- Καφετέρια - Ουζερί ονόματι Dusk στο ιστορικό κέντρο της πόλης
- Υπηρεσίες παροχής στάθμευσης αυτοκινήτων
- Υπηρεσίες παροχής εστίασης
- Λειτουργία εργαστηρίου παραγωγής προϊόντων άρτου – ζαχαροπλαστικής
- Καφετέρια ονόματι Town Hall Cafe στο Μαράσλειο Δημαρχιακό Μέγαρο

2.14. Γιάννης Βολίκας

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Γιάννης Βολίκας' ιδρύθηκε το 2006. Έχει ως έδρα την Άμφισσα Φωκίδας, (Εθνικής Αντιστάσεως 13).

Αποτελείται συνολικά από 42 άτομα. Οι 21 από αυτούς είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 13 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 8 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Οι δράσεις που ανέπτυξε ο συνεταιρισμός αυτός είναι οι εξής:

- Κατάστημα πώλησης βιολογικών τροφίμων και οικολογικών προϊόντων
- Ανάπτυξη αγροτικών δραστηριοτήτων

2.15. Χανίων

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Χανίων' συστάθηκε το 2005. Έδρα του είναι τα Χανιά Κρήτης (Καλιτσουνάκη 25 & Παπανδρέου).

Οι εργαζόμενοι στο συνεταιρισμό ανέρχονται συνολικά σε 134, εκ των οποίων οι 64 είναι χρήστες υπηρεσιών ψυχικής υγείας (Α κατηγορία), 47 είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 23 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Οι δραστηριότητες που ανέπτυξε ο συνεταιρισμός Χανίων είναι οι εξής:

- Κατάστημα πώλησης εμπορικών ειδών, ειδών λαϊκής τέχνης και παραδοσιακών Κρητικών προϊόντων
- Κυλικείο στο Κέντρο ψυχικής υγείας
- Πλυντήρια αυτοκινήτων
- Πειραματικό εργαστήρι τέχνης

2.16. Ωρίων

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Ωρίων' ιδρύθηκε το 2006. Βρίσκεται στη Φάρκαινα της Χίου (Αερ. Ροδοκανάκη).

Συνολικά απασχολούνται 135 μέλη στον συνεταιρισμό αυτό. Οι 55 είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), ενώ 60 ανήκουν στους εργαζόμενους σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 20 είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Οι δράσεις του συνεταιρισμού «Ωρίων» είναι οι εξής:

- Καλοκαιρινή καντίνα
- Συνεργείο καθαρισμού
- Κατάστημα πώλησης παιδαγωγικών παιχνιδιών και μέσων αγωγής και διδασκαλίας.
- Λειτουργία θερμοκηπίου
- Καλλιέργεια και συλλογή φυσικής μαστίχας
- Επαγγελματίες ψυχικής υγείας

2.17. Κλίμαξ Plus

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) 'Κλίμαξ Plus' ιδρύθηκε το 2005. Βρίσκεται στα Άνω Λιόσια Αττικής (Σφακίων 11 – 13).

Στον συνεταιρισμό απασχολούνται 100 μέλη, με τους 45 να είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα (Α κατηγορία), 35 να είναι εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Β κατηγορία) και 20 να είναι άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Γ κατηγορία).

Οι δραστηριότητες που ανέπτυξε ο συνεταιρισμός είναι οι εξής:

- Εστιατόριο
- Catering
- Πολυχώρος
- Καλλιτεχνική ομάδα
- Υπηρεσίες μετακίνησης και υποστηρικτικής συνοδείας Α.μ.Ε.Α.
- Κλίμαξ plus internet radio
- Κλίμαξ plus art & design
- Εργαστήριο επισκευής - κατασκευής επίπλων γραφείου
- Παροχή υπηρεσιών ανακύκλωσης χαρτιού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΚοιΣΠΕ ‘ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ’

Ο ΚοιΣΠΕ Κέρκυρας «Νέοι Ορίζοντες» απασχολεί 70 άτομα, εκ των οποίων 45 ανήκουν στην Α κατηγορία, 20 στη Β κατηγορία και 5 στη Γ κατηγορία.

Έχει αναπτύξει συνολικά 8 δράσεις, εκ των οποίων οι τρεις είναι καφετέριες, ένα συνεργείο καθαρισμού, ένα συνεργείο αποκατάστασης και διαχείρισης περιβάλλοντος, ένα χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων, ένα Catering και ένα εργαστήριο παραγωγής άρτου.

Δράσεις που υλοποιεί ο Συνεταιρισμός είναι οι εξής:

Δράση 1

3.1.Συνεργείο καθαρισμού εσωτερικών και εξωτερικών χώρων.

- Αναλαμβάνει εργασίες καθαριότητας σπιτιών, επιχειρήσεων, οργανισμών κλπ.Στη δράση συνολικά απασχολούνται 24 εργαζόμενοι.

Έδρα: Πλ. Χρ. Τσιριγώτη.

Δράση 2η

3.2.Συνεργείο αποκατάστασης και διαχείρισης περιβάλλοντος.

- Αναλαμβάνει τον εξωραϊσμό, τη διαμόρφωση και τη συντήρηση εξωτερικώνχώρων, κήπων, οικοπέδων, σπιτιών, επιχειρήσεων, οργανισμών κ.α και διαθέτει πλήρη και σύγχρονο εξοπλισμό. Στη δράση συνολικά απασχολούνται 14 εργαζόμενοι.

Έδρα: Πλ. Χρ. Τσιριγώτη.

Δράση 3η

3.3.Cafe Lunatico στο χώρο του ΨΝΚ – Ιονίου Πανεπιστημίου.

- Βρίσκεται στην καρδιά του Κέντρου της Πόλης της Κέρκυρας, κοντά στην πλατεία Σαρόκο εντός του χώρου του ιστορικού Ψυχιατρείου. Ένας χώρος δημοφιλής για τους φοιτητές και καθηγητές των τμημάτων του Ιονίου Πανεπιστημίου που λειτουργούν εντός του παλαιού κεντρικού κτηριακού συγκροτήματος του Ψυχιατρικού Νοσοκομείο Κέρκυρας. Το Cafe προσφέρει μικρογεύματα, καφέ, ποτό και υπηρεσίες διαδικτύου. Συχνά στον χώρο διοργανώνονται μουσικές θεματικές βραδιές από διάφορα

μουσικά, φοιτητικά σχήματα. Στη δράση συνολικά απασχολούνται 12 εργαζόμενοι..

Έδρα: Πλ. Χρ. Τσιριγώτη.

Δράση 4η

3.4. Υπηρεσίες παροχής στάθμευσης αυτοκινήτων στο εμπορικό κέντρο της πόλης.

- Σε ένα ειδικά διαμορφωμένο χώρο 900τ.μ. στο εμπορικό κέντρο της Κέρκυρας παρέχονται υπηρεσίες στάθμευσης για πενήντα αυτοκίνητα. Υπηρεσίες βραχείας και μακράς χρονικής διάρκειας, επί καθημερινής βάσης. Ο χώρος είναι περιφραγμένος, φωτισμένος, διαθέτει πυρασφάλεια και είναι ασφαλισμένος. Στη δράση συνολικά απασχολούνται 6 εργαζόμενοι.

Έδρα: Νίκου Μώρου.

Δράση 5η

3.5.Υπηρεσίες μαζικής εστίασης – catering.

- Παρέχονται υπηρεσίες μαζικής εστίασης - catering σε επιχειρήσεις, ιδιώτες και δημόσιους οργανισμούς. Εφοδιασμός και προμήθεια τροφίμων, έτοιμων φαγητών, γλυκών, ροφημάτων, αναψυκτικών κ.α, οργάνωση μπουφέ. Στη δράση συνολικά απασχολούνται 6 εργαζόμενοι.

Έδρα: Πλ. Χρ. Τσιριγώτη.

Δράση 6η

3.6.Λειτουργία εργαστηρίου παραγωγής προϊόντων άρτου και ζαχαροπλαστικής.

- Το εργαστήριο άρτου και ζαχαροπλαστικής εφοδιάζει με προϊόντα (γλυκά, κουλούρια, τσουρέκια, ψωμί, μικρογεύματα) τα Cafe Dusk και Lunatico του ΚοιΣΠΕ, τους εργαζόμενους του ΨΝΚ καθώς και ιδιώτες πελάτες. Επιπλέον το εργαστήριο υποστηρίζει το Catering του ΚοιΣΠΕ. Στη δράση συνολικά απασχολούνται 6 εργαζόμενοι.

Έδρα: Κολοκοτρώνη και Μεθοδίου.

Δράση 7η

3.7.Λειτουργία Δημοτικού Κυλικείου – Town Hall Cafe.

- Το Cafe βρίσκεται στο Μαράσλειο Δημαρχιακό Μέγαρο. Προσφέρει μικρογεύματα, καφέ, γλυκά στους εργαζόμενους του Δήμου Κέρκυρας καθώς και στους πολίτες που επισκέπτονται το Δημαρχιακό Μέγαρο. Στη δράση συνολικά απασχολούνται 5 εργαζόμενοι.

Έδρα: Λεωφόρος Αλεξάνδρας.

Δράση 8η

3.8.Λειτουργία Café – Ουζερί – Dusk

- Το Café βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της Πόλης της Κέρκυρας – Λιμάνι (περιοχή Σπηλιάς). Κάθε μήνα στο χώρο εκτίθενται έργα ζωγραφικής από γνωστούς καλλιτέχνες. Προσφέρονται ποικιλίες, καφές και ποτό σε μοναδικό και φιλικό περιβάλλον. Στη δράση απασχολούνται συνολικά απασχολούνται 6 εργαζόμενοι.

Έδρα: Δονζελότ (σπηλιά Κέρκυρας)

3.9.Διοικητική και Οργανωτική Δομή

- Ο Κοι.Σ.Π.Ε. διαθέτει οργανωμένη Διοικητική Υπηρεσία, η οποία περιλαμβάνει διοικητικό – υποστηρικτικό προσωπικό των δράσεων, υπεύθυνο διασφάλισης ποιότητας, τεχνικό ασφαλείας, νομική σύμβουλο και ειδικό τροφίμων. Στη δράση συνολικά απασχολούνται 7 εργαζόμενοι.

Έδρα: Πλ. Χρ. Τσιριγώτη, Γραφεία Διοίκησης ΚΟΙΣΠΕ

3.10. Επιστημονική Επιτροπή Υποστήριξης ΛΥΨΥ

- Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός διαθέτει Επιστημονική Υποστηρικτική Ομάδα, η οποία αποτελείται από τρία μέλη, ψυχολόγο, ψυχίατρο, κοινωνική λειτουργό, έργο της οποίας είναι η συνεχής υποστήριξη των ΛΥΨΥ και επαγγελματιών εργαζόμενων στον ΚοιΣΠΕ., στα πλαίσια της εργασιακής αποκατάστασης.

Έδρα: Πλ. Χρ. Τσιριγώτη, Γραφεία Διοίκησης ΚΟΙΣΠΕ

Τα κτήρια τα οποία εκμεταλλεύεται ο συνεταιρισμός ανήκουν στην περιουσία του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Κέρκυρας και έχουν παραχωρηθεί στον ΚοιΣΠΕ προς εκμετάλλευση με το συμβολικό ποσό των 50 με 100 ευρώ ετησίως.

Βάσει του νόμου 2716/99, τα νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου δύναται να παραχωρούν κτήρια και οικόπεδα στον ΚοιΣΠΕ, λόγω του χαρακτήρα του συνεταιρισμού, ο οποίος βοηθάει στην κοινωνική ενσωμάτωση και επανένταξη ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας.

Όσον αφορά τη φορολογία του συνεταιρισμού, αυτή γίνεται κανονικά, μόνο που δεν φορολογούνται τα κέρδη των δράσεων, ως ένδειξη μιας τεχνοκρατικής υποστήριξης στην κοινωνική επιχείρηση.

Ο μισθός των εργαζομένων στη Β και στη Γ κατηγορία είναι σταθερός και ανέρχεται στα 800 ευρώ. Οι εργαζόμενοι της κατηγορίας Α αμείβονται με 450 με 500 ευρώ περίπου, διατηρώντας όμως επιδόματα και συντάξεις αναπηρίας σωρευτικά μπορεί να φτάνουν και στα 900 ευρώ περίπου. Η διαφοροποίηση αυτή στο μισθό των εργαζομένων Α κατηγορίας δεν είναι συγκεκριμένη αλλά βγαίνει βάσει της παραγωγικότητας ανά ώρα του εργαζόμενου. Επίσης συνάρτηση του μισθού είναι και η εργασιακή ετοιμότητα, η προοπτική εξέλιξης και η ικανότητα επικοινωνίας και συνεργασίας του εργαζόμενου.

Αρα, όπως είναι εύκολο να εννοηθεί, ο βαθμός αναπηρίας του εργαζόμενου παίζει πολύ σημαντικό ρόλο, όχι μόνο στο μισθό του αλλά και στη δυνατότητά του στην ενσωμάτωση σε ένα πρόγραμμα επανένταξης στην αγορά εργασίας.

Εφαρμόζονται, από το έτος 2006, προγράμματα ένταξης των μελών – εργαζομένων στην αγορά εργασίας, τα οποία διακρίνονται σε 'πρακτικές ασκήσεις' και 'δοκιμαστικά'. Η χρονική διάρκεια των πρακτικών ασκήσεων είναι περίπου ένας μήνας, ενώ τα δοκιμαστικά διαρκούν περίπου δεκαπέντε ημέρες.

Υπήρξαν βέβαια και περιπτώσεις 5 ατόμων, από την ίδρυση του συνεταιρισμού που δεν κατόρθωσαν να ολοκληρώσουν το πρόγραμμα ένταξης στην αγορά εργασίας, δηλαδή ποσοστό 5%, περίπου. Τα αίτια αποτυχίας αποδίδονται, από τους υπευθύνους της διοίκησης του συνεταιρισμού, στην ιδιαίτερη φύση των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων, γενικότερα. Ακόμη και να μη νοσεί κάποιος ψυχικά και η αναπηρία του να είναι απόλυτα κινητική, συχνά δημιουργείται και 'ψυχική' ή 'ψυχοκοινωνική' αναπηρία, διότι δεν μπορεί να ανταπεξέλθει σε ό,τι απαιτεί κινητική ευχέρεια.

Κατά δήλωσή τους, σημαντικό ρόλο, λοιπόν, για την ένταξη των μελών – εργαζομένων του ΚοιΣΠΕ Κέρκυρας «Νέοι Ορίζοντες» στην αγορά εργασίας, διαδραμάτισε και ο βαθμός αναπηρίας τους. Ο πληθυσμός των σημερινών μελών – εργαζομένων κατατάχθηκε, προσεγγιστικά, σε κλίμακα βαθμού αναπηρίας από 1 (ελάχιστο) έως 5 (μέγιστο), ως εξής:

3.11. Πίνακας βαθμού αναπηρίας εργαζομένων στον ΚοιΣΠΕ Νέοι Ορίζοντες

Κλίμακα βαθμού αναπηρίας	Μέλη – εργαζόμενοι (σε ποσοστό)
1	20
2	30
3	30
4	20
5	0

Το πελατολόγιο του συνεταιρισμού είναι κατά ένα ποσοστό 60% το δημόσιο και το υπόλοιπο 40% είναι ιδιώτες και ιδιωτικές επιχειρήσεις. Στο πελατολόγιο αυτό στον ΚοιΣΠΕ Κέρκυρας βρίσκονται αναλυτικότερα οι εξής δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις:

- 1) Περιφερειακό ταμείο ανάπτυξης Ιονίων νήσων
- 2) Υγειονομική περιφέρεια Ιονίων νήσων
- 3) Ψυχιατρικό νοσοκομείο Κέρκυρας
- 4) Γ.Ν. Νοσοκομείο Κέρκυρας
- 5) Εμπορικό επιμελητήριο Κέρκυρας
- 6) Δικηγορικός σύλλογος Κέρκυρας
- 7) Τράπεζα Κύπρου Δημόσια εταιρεία Limited
- 8) Κοινοτική επιχείρηση δήμου Παρελίων
- 9) Γαλανόπουλος Α. Χρήστος
- 10) Ορφανουδάκης Ε. Γεώργιος
- 11) Κοινοπραξία Γ.Β. Γλυκιώτης & ΣΙΑ Ε.Ε.-Α. Σακκάς
- 12) Golden chemicals ABEE
- 13) Κ. Βασιλάκης & ΣΙΑ Ε.Ε.
- 14) Ιερά μονή Παντοκράτορος
- 15) Κ. Καρβούνης
- 16) Χαλικιόπουλος - Γαλανάκης Νικόλαος
- 17) Πολιτιστικός σύλλογος Αγίων Δέκα
- 18) Φαρμασερβ Λίλλυ Α.Ε.Β.Ε.
- 19) Medochemie Hellas Α.Ε.

Οι βασικοί στόχοι του συνεταιρισμού είναι, ειδικότερα στο διάστημα αυτό που βιώνουμε, ρεαλιστικοί, ελπίζοντας για κάτι καλύτερο στο μέλλον. Έτσι λοιπόν, σαν πρώτο

στόχο του συνεταιρισμού έχουμε τη βιωσιμότητά του και αισιοδοξούμε για περισσότερη παραγωγικότητα των δράσεων και των ανθρώπινων πόρων που συμμετέχουν στο συνεταιρισμό.

Η αύξηση της παραγωγικότητας θα μας έδινε και περισσότερα δεδομένα έτσι ώστε να μπορούμε να αξιολογήσουμε με μεγαλύτερη ακρίβεια την παραγωγικότητα των δράσεων που έχουμε αναπτύξει σαν συνεταιρισμός και την απόδοση των εργαζομένων.

Τέλος ο στόχος του ΚοιΣΠΕ, ο οποίος δικαιολογεί και το λόγο και σκοπό δημιουργίας και ύπαρξης του, είναι το κοινωνικό αποτέλεσμα και η κοινωνική επανένταξη των ευπαθών ομάδων που συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία του συνεταιρισμού.

Μια πρόταση προς την κυβέρνηση θα ήταν η μεγαλύτερη κατά το δυνατόν υποστήριξη των δράσεων του συνεταιρισμού με χρηματοδοτήσεις ως προς αυτές και ως προς τους ανθρώπινους πόρους και τα πάγια έξοδα του συνεταιρισμού.

Βοηθώντας σε αυτούς τους τομείς θα μπορούσε ο συνεταιρισμός να αυξήσει την κοινωνική επανένταξη των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας διότι ο συνεταιρισμός θα είχε τη δυνατότητα να απασχολεί περισσότερα άτομα.

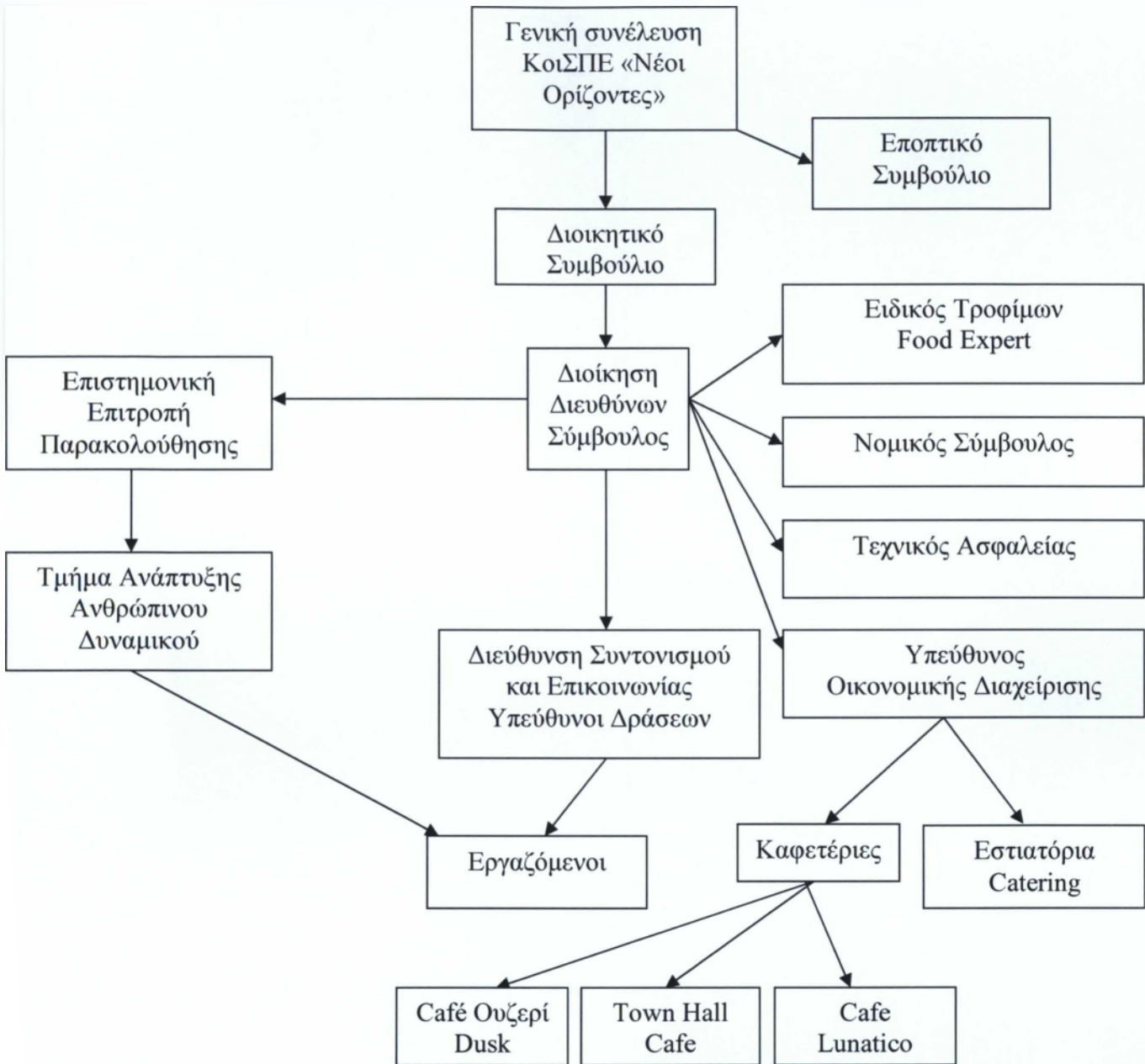
Επίσης θα προτεινάμε να επιβάλλει δραστική μείωση των φαρμάκων προς τους λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας και την αύξηση υποστήριξης από ψυχολόγους, κάτι το οποίο θα είχε θετικό αντίκτυπο και στον οικογενειακό κύκλο των ληπτών.

Θα έπρεπε λοιπόν να δώσει μεγαλύτερη βαρύτητα στον κοινωνικό αντίκτυπο της λειτουργίας του ΚοιΣΠΕ ως προς την κοινωνία και ως προς το κράτος.

Το μέλλον των ΚοιΣΠΕ στην Ελλάδα κοιτώντας πάντα με μια αισιόδοξη ματιά, ελπίζουμε να είναι ευοίωνο, διότι κινήσεις φαίνεται να γίνονται με την πρόσφατη ψήφιση του νόμου για την Κοινωνική Οικονομία με την οποία ενθαρρύνονται δράσεις και πρωτοβουλίες σύστασης νέων ΚοιΣΠΕ.

Επίσης αν σκεφτούμε ότι ως τώρα στη Ελλάδα δεν έχει δοθεί μεγάλη έμφαση στην ανάπτυξη του τρίτου τομέα της οικονομίας, δηλαδή της κοινωνικής οικονομίας, επιβάλλεται στα επόμενα χρόνια να δούμε να γίνονται σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης του τομέα αυτού, διότι πρέπει να βαδίσουμε στα πλαίσια της Ε.Ε. Στην Ευρώπη οι ΚοιΣΠΕ είναι αναγνωρισμένες επιχειρήσεις στο χώρο της Κοινωνικής Οικονομίας με συνεχή ανάπτυξη και υποστήριξη από κρατικά κεφάλαια και κρατικές πρωτοβουλίες.

3.12. Διάγραμμα Δ/Σ του ΚοιΣΠΕ Νέοι Ορίζοντες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΣΠΕ 'ΚΛΙΜΑΞ PLUS'

Ο ΚοιΣΠΕ «Κλίμαξ Plus» απασχολεί 100 άτομα, εκ των οποίων 45 ανήκουν στην Α κατηγορία, 35 στη Β κατηγορία και 20 στη Γ κατηγορία.

Έχει αναπτύξει συνολικά 9 δράσεις, εκ των οποίων στα καλλιτεχνικά δρώμενα συγκαταλέγεται η καλλιτεχνική ομάδα του συνεταιρισμού, το κλίμαξ plus internet radio, το κλίμαξ plus art & design και ένας πολυχώρος δραστηριοτήτων.

Επιχειρήσαμε να ασχοληθούμε με την περίπτωση του συνεταιρισμού Κλίμαξ Plus παίρνοντας επιτόπια συνέντευξη από συνεταιριστές του ΚοιΣΠΕ και από την σελίδα του συνεταιρισμού στο διαδίκτυο

Ο κοινωνικός συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) Κλίμαξ Plus ιδρύθηκε και αυτός με βάση το άρθρο 12 του Ν. 2716/1999 “Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και άλλες διατάξεις” από την οποία διέπεται σε συνδυασμό με τις διατάξεις της συνεταιριστικής νομοθεσίας (Ν. 1667/1986) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Ο ΚοιΣΠΕ Κλίμαξ Plus είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με περιορισμένη ευθύνη των μελών του, έχει εμπορική ιδιότητα και αποτελεί μονάδα ψυχικής υγείας και η διάρκειά του είναι απεριόριστη.

Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν ενήλικες ή ανήλικοι τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών που έχουν νοσήσει ψυχικά και έχουν ανάγκη αποκατάστασης. Σκοπός του συνεταιρισμού είναι η ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην κατεύθυνση της κοινωνικής οικονομίας με απώτερο στόχο την κοινωνικοοικονομική αποκατάσταση και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας, που μεταξύ άλλων, βιώνουν τον εργασιακό αποκλεισμό
Η έδρα του είναι στην οδό Σφακίων 11-13 στα Άνω Λιόσια Αττικής

Δράση 1^η

4.1.Εστιατόριο Το Άλλο

Το εστιατόριο αυτό δημιουργήθηκε από άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα με την υποστήριξη ειδικών της ψυχικής υγείας, αλλά και από άτομα που ειδικεύονται στο χώρο της μαγειρικής.

Έδρα: Χαλκιδικής 37 και Κορυτσάς, Κεραμικός – Αθήνα

Δράση 2^η

4.2.Catering

Το Catering αυτό λειτουργεί μέσω του εστιατορίου «Το Άλλο» υπό την ίδια στέγη και διεύθυνση.

Δράση 3^η

4.3.Πολυχώρος

Ο πολυχώρος αυτός ονομάζεται Πορφύρα και δημιουργήθηκε με σκοπό την φιλοξενία εκδηλώσεων κάθε είδους, όπως συνέδρια, σεμινάρια, συνεστιάσεις συλλόγων, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις κλπ. Διαθέτει πλούσιο εξοπλισμό για να μπορεί να ανταπεξέλθει στις εκδηλώσεις αυτές.

Έδρα: Χαλκιδικής 37, 1^{ος} Όροφος

Δράση 4^η

4.4.Καλλιτεχνική ομάδα

Η καλλιτεχνική ομάδα που ονομάζεται Alternativa απαρτίζεται από ένα συντονιστή ψυχολόγο και τέσσερα άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα που διαθέτουν καλλιτεχνικές δεξιότητες, επίσης επισκέπτεται ή φιλοξενεί άτομα με προβλήματα κινητικά ή ψυχικά με σκοπό να τους φέρει σε επαφή με νέους ανθρώπους και νέες ευχάριστες δραστηριότητες

Δράση 5^η

4.5.Υπηρεσίες μετακίνησης και υποστηρικτικής συνοδείας Α.μ.Ε.Α.

Η υπηρεσία αυτή δημιουργήθηκε με σκοπό να δοθεί η δυνατότητα σε άτομα με αναπηρία να βγαίνουν από το σπίτι τους με μεγαλύτερη ευκολία, είτε είναι για διάφορες εργασίες, είτε είναι για διασκέδαση.

Δράση 6^η

4.6.Κλίμαξ plus internet radio

Ο ραδιοσταθμός αυτός είναι αμιγώς διαδικτυακός και βρίσκεται στο www.e-radio.gr

Δημιουργήθηκε με σκοπό την προαγωγή της ψυχικής υγείας των συντελεστών του καθώς τον χειρίζονται άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.

Δράση 7^η

4.7.Κλίμαξ Plus art & design

Η δράση αυτή ανήκει στο τμήμα του ψυχαγωγικού τομέα του συνεταιρισμού και εκεί οι εργαζόμενοι περνούν δημιουργικά την ώρα τους σχεδιάζοντας με τη μορφή λαϊκής τέχνης.

Δράση 8^η

4.8.Εργαστήριο επισκευής - κατασκευής επίπλων γραφείου

Στην υπηρεσία αυτή οι εργαζόμενοι παραλαμβάνουν παλιά έπιπλα με φθορές από τη χρήση και από το χρόνο και τα ανακατασκευάζουν καθώς δέχονται και παραγγελίες για τη δημιουργία επίπλων εξ αρχής.

Έδρα: Σφακίων 11-13, Άνω Λιόσια Αττικής

Δράση 9^η

4.9.Παροχή υπηρεσιών ανακύκλωσης χαρτιού

Η τελευταία δράση του συνεταιρισμού είναι και η πιο επικερδής, σύμφωνα με τους υπευθύνους του, καθώς μας είπαν ότι ολόκληρη η λειτουργία του ΚοιΣΠΕ στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά στα κέρδη τα οποία αποκομίζουν από την ανακύκλωση χαρτιού. Είναι, όπως ανέφεραν ζωτικής σημασίας για τον συνεταιρισμό η λειτουργία του τμήματος αυτού καθώς καλύπτονται και τυχόν οικονομικές ζημιές που δημιουργούνται από άλλες δράσεις του συνεταιρισμού.

Κατά την επίσκεψή μου στο χώρο που πήρα συνέντευξη από τους υπευθύνους του Κλίμαξ plus (Χαλκιδικής 17, Κεραμεικός) ο χώρος στεγαζόταν σε ένα παλιό κτήριο αλλά κατά το δυνατόν ανακαινισμένο. Υπήρχε αρκετή ακαταστασία στους κοινόχρηστους χώρους και υπήρχε σχετικά περιορισμένη υγιεινή στο χώρο.

Η συνέντευξη που πήρα από τους υπεύθυνους του ΚοιΣΠΕ ήταν δομημένη με ερωτηματολόγιο ώστε να απαντηθούν όσο το δυνατόν καλύτερα τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν εξ αρχής στην εργασία.

Υπήρξαν θέματα που προσεγγίσαμε κατά τη διάρκεια της συνέντευξης όπου φάνηκε από τους συνεντευξιαζόμενους ότι υπήρξε μια δυσφορία όσον αφορά τις απαντήσεις τους και τα θέματα αυτά ήταν κατά κύριο λόγο τα οικονομικά θέματα του

συνεταιρισμού. Δεν κατέστη δυνατόν συνεπώς να έχω στη διάθεσή μου οικονομικά στοιχεία του συνεταιρισμού για διερεύνηση.

Το παρακάτω κείμενο είναι βγαλμένο μέσα από το δομημένο ερωτηματολόγιο με το οποίο πήγα προετοιμασμένος για τη συνέντευξη.

Οι αμοιβές των εργαζομένων διαμορφώνονται σύμφωνα με τη συλλογική σύμβαση εργασίας που τους έχει γνωστοποιηθεί και ανέρχεται στα 308 ευρώ μηνιαίως για 4ωρη απασχόληση καθώς οι υπεύθυνοι στον τομέα ψυχικής υγείας και το Δ.Σ. θεωρούν ότι δε μπορούν να άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα να απασχοληθούν για 8ωρη εργασία, διότι θα ήταν πολύ πιεστικό γι' αυτούς άρα και μη αποδοτικό ως προς το σκοπό του ΚοιΣΠΕ, δηλαδή την κοινωνική επανένταξη των ατόμων αυτών.

Επίσης σύμφωνα με τους υπεύθυνους οι δράσεις που έχει αναπτύξει ο συνεταιρισμός επηρεάστηκαν απόλυτα από τις ικανότητες των μελών ως προς την εργασία, δηλαδή σε συζητήσεις κατά τα διοικητικά συμβούλια, κύρια θέση κατείχε η εύρεση των ικανοτήτων των ατόμων που επρόκειτο να εργαστούν στο συνεταιρισμό και πρωταρχικό τους μέλημα ήταν με ποιο τρόπο θα χρησιμοποιηθούν σωστά τα άτομα αυτά.

Έγινε λοιπόν ξεκάθαρο κατά τις δικές μας συνεντεύξεις για συζήτηση ότι τα άτομα που εργάζονται στο συνεταιρισμό αναλαμβάνουν αλλά και τους ανατίθενται μόνο εργασίες στις οποίες μπορούν να ανταπεξέλθουν με αποτελεσματικό τρόπο και ασφαλή για αυτούς.

Σε μια κλίμακα και εδώ με ελάχιστο το 1 και με το 5 μέγιστο ως προς το βαθμό αναπηρίας των μελών-εργαζομένων η κατάταξη ήταν διαφορετική από τον ΚοιΣΠΕ «Νέοι Ορίζοντες» της Κέρκυρας με την βαθμίδα 1 και 2 να μην τοποθετείται κανείς, καθώς και στη βαθμίδα 5, με αποτέλεσμα να κατανεμηθούν οι μισοί 50% στη βαθμίδα 3 και το υπόλοιπο 50% στη βαθμίδα 4 και αυτό γιατί θεωρούν ότι στην βαθμίδα 5 (μέγιστη) οι ασθενείς θα αδυνατούν να ανταπεξέλθουν σε οποιαδήποτε εργασία και εφόσον υπάγονται στην 1 και 2 δε θα είχαν ιδιαίτερο λόγο να βοηθηθούν από το συνεταιρισμό για την κοινωνική και οικονομική τους επανένταξη.

Συνεπώς η κατάταξη σύμφωνα με τους ιθύνοντες του ΚοιΣΠΕ έχει ως εξής:

4.10. Πίνακας βαθμού αναπηρίας εργαζομένων του ΚοιΣΠΕ Κλίμαξ Plus

Κλίμακα βαθμού αναπηρίας	Μέλη – εργαζόμενοι (σε ποσοστό)
1	0
2	0
3	50
4	50
5	0

Όσον αφορά τα έσοδα του συνεταιρισμού, έρχονται όλα από τις δράσεις που έχει αναπτύξει. Υπήρξαν βέβαια επιχορηγήσεις από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης αλλά σύμφωνα πάντα με τους υπεύθυνους τα χρήματα που ήρθαν από επιχορηγήσεις στάθηκαν αρκετά μόνο για να στηθεί ο συνεταιρισμός και ορισμένες από τις δράσεις του και να ξεκινήσει η λειτουργία του και όχι για να βοηθηθεί ζωτικά η εξέλιξη του συνεταιρισμού. Δυστυχώς ούτε για τις επιχορηγήσεις αυτές μου δόθηκαν μετρήσιμα στοιχεία.

Στους μη χρηματικούς πόρους του συνεταιρισμού αναφέρθηκε η εθελοντική εργασία μελλών του, οι οποίοι εργάζονται χωρίς να λαμβάνουν χρήματα άμεσα από την εργασία που προσφέρουν.

Η κύρια πηγή εσόδων και η μεγαλύτερη σε κέρδη και ανάπτυξη δράση είναι η ανακύκλωση χαρτιού, πλαστικού και αλουμινίου, καθώς και εργαστήριο κατασκευής προϊόντων από ανακυκλωμένο χαρτί.

Όσο για τις υπόλοιπες δράσεις του συνεταιρισμού, βγάζουν μόνο τα έξοδα που δημιουργούν και μερικές από αυτές δε μπορούν καν να συντηρηθούν και παράγουν ζημιές. Τις ζημιές αυτές καλύπτουν οι πιο επικερδείς δράσεις του συνεταιρισμού, όπως π.χ. η λειτουργία της ανακύκλωσης όπου κατά τα λεγόμενα των υπευθύνων είναι και η κολώνα στήριξης του συνεταιρισμού ολόκληρου.

Στην προσπάθεια επιβίωσης αυτή βοηθούν πολύ εταιρίες που συλλέγουν και προσφέρουν τα ανακυκλώσιμα υλικά τους στον «Κλίμαξ Plus» για να ενισχύσουν την παραγωγικότητά του.

Εταιρίες όπως την Τράπεζα Πειραιώς, την Olympic Air, το νοσοκομείο Υγεία, το Μητέρα και άλλες μικρότερες αλλά σημαντικές επιχειρήσεις. Σε σχετική ερώτηση με το ποιο το ποσοστό των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα κατάφερε να ολοκληρώσει

το πρόγραμμα της ψυχοκοινωνικής επανένταξης και να εισέλθει στην αγορά εργασίας η αποκαρδιωτική απάντηση ήταν μηδέν.

Κανείς λοιπόν από την αρχή της λειτουργίας του ΚοιΣΠΕ Κλίμαξ Plus 10/05/2005 έως και σήμερα δεν κατάφερε να εργαστεί ξανά σε κανονική εργασία αφότου νόσησε ψυχικά και μετά. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο τον οποίο πραγματοποιήσαμε τη συνέντευξη όλα τα μέλη του ΚοιΣΠΕ είναι και συνεταιριστές.

Υπήρξαν και εδώ περιπτώσεις μελών που εξαιρέθηκαν από το πρόγραμμα και δεν κατάφεραν να παραμείνουν στο εργατικό δυναμικό του συνεταιρισμού αλλά και εδώ δεν ξεπερνούν το ποσοστό του 5 με 6 % του συνόλου των ατόμων από την ίδρυση του συνεταιρισμού μέχρι και σήμερα. Τα αίτια της αποτυχίας ένταξης δεν διευκρινίζονται λόγω της ιδιαιτερότητας της νόσου.

Σε συζήτηση για το νομικό πλαίσιο για τους ΚοιΣΠΕ και στην ερώτηση αν αυτό παρουσιάζει αδυναμίες και ποια θα ήταν μια πρόταση από μέρος του συνεταιρισμού για να βελτιωθεί, μας είπαν ότι κατά τη γνώμη τους το νομικό πλαίσιο θα έπρεπε να προστατεύει περισσότερο τους ΚοιΣΠΕ και να τους φέρει πιο κοντά στα ευρωπαϊκά δεδομένα, όπου υποχρεώνει τον στενότερο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα να δίνει προτεραιότητα στους κοινωνικούς συνεταιρισμούς στους διαγωνισμούς που προκηρύσσει, διότι καθώς υποστηρίζουν, οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί σίγουρα μπορούν να δώσουν χαμηλότερες προσφορές επειδή τα λειτουργικά τους έξοδα είναι χαμηλότερα και επειδή ο συνεταιρισμός ως σκοπό του δεν έχει τη μεγιστοποίηση του κέρδους αλλά την κοινωνικοοικονομική αποκατάσταση των εργαζομένων.

Ο ΚοιΣΠΕ εκείνο που επιθυμεί είναι να κερδίσει ένα μέρος των χρημάτων ώστε αρχικά να καλύπτει τα λειτουργικά του έξοδα και να μπορεί να συντηρηθεί και με τυχόν κέρδη που θα προκύψουν να επανεπενδύει τα κέρδη αυτά είτε αναπτύσσοντας μια καινούργια δράση, είτε αναπτύσσοντας και βελτιώνοντας τις ήδη υπάρχουσες.

Στον «Κλίμαξ Plus» υποστήριξαν πως η οδηγία αυτή του νομικού πλαισίου προς το δημόσιο τομέα έχει διανεμηθεί μόνο που κανείς δεν λαμβάνει σοβαρά υπ' όψιν.

Επίσης υποστήριξαν πως στην Ε.Ε. και στον υπόλοιπο δυτικό κόσμο οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί ανθίζουν και αντιμετωπίζονται ως σοβαρές επιχειρήσεις και αυτό έχει επιτευχθεί με την ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων και των δημοσίων τομέων μέσω της σωστής διαφήμισης, ενώ στην Ελλάδα δεν έχει γίνει κάποια παρόμοια προσπάθεια ευαισθητοποίησης και γενικότερα γνωστοποίησης των ΚοιΣΠΕ ευρύτερα.

Στην ερώτηση για το πως βλέπουν το μέλλον των ΚοιΣΠΕ στην Ελλάδα, δεν καταφέραμε να πάρουμε σαφή απάντηση καθώς οι κοινωνικοοικονομικές διαταραχές που

διέπουν τη χώρα μας την περίοδο αυτή δεν αφήνουν και πολλά περιθώρια για προβλέψεις, τουλάχιστον όχι ασφαλείς.

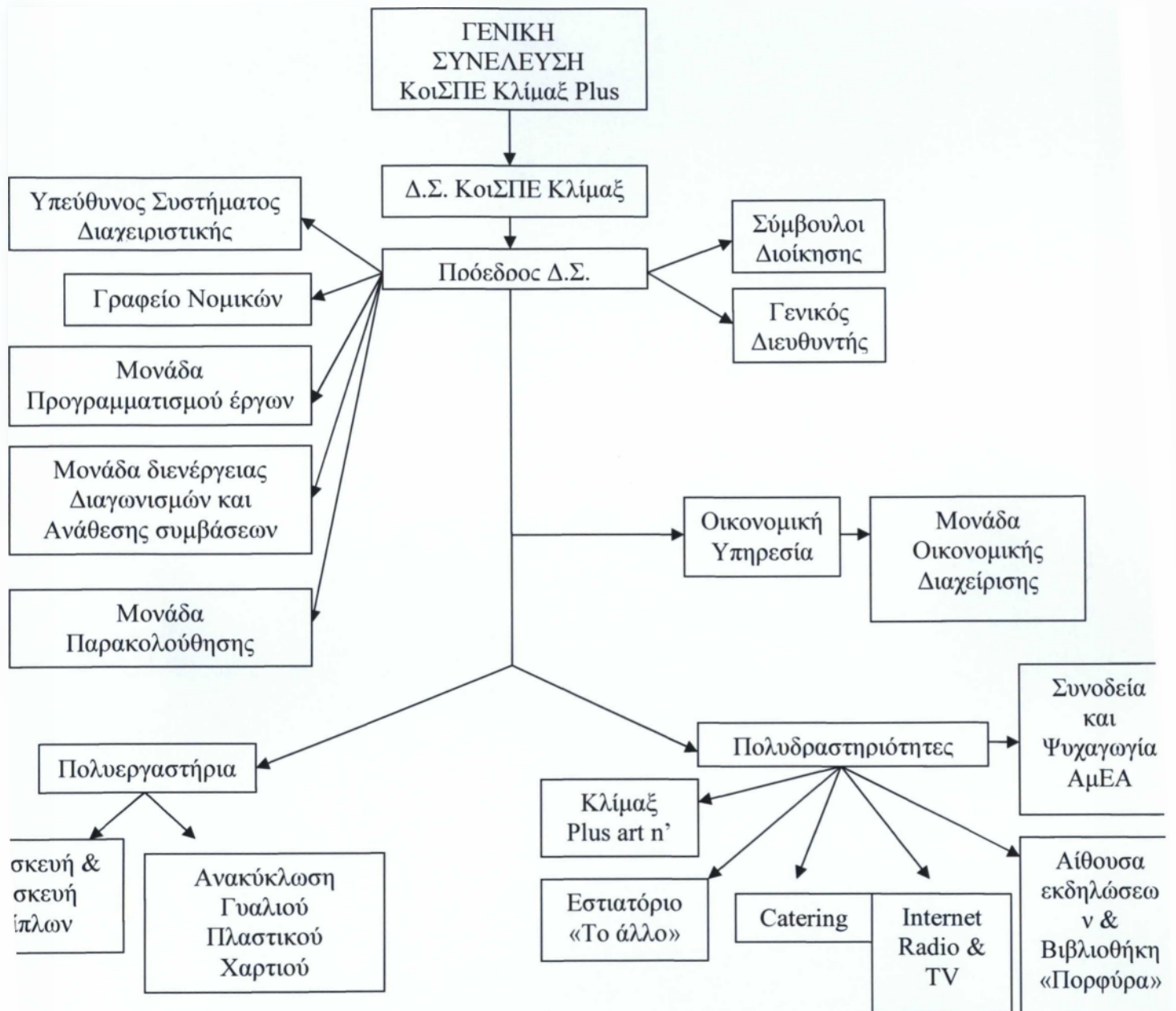
Για τον προγραμματισμό τον οποίο κάνουν για το μέλλον επικρατεί δυστυχώς και εδώ απαισιοδοξία καθώς υποστήριξαν ότι πολύ θα ήθελαν να μου πουν ότι σκέφτονται να αναπτύξουν νέες δράσεις παίρνοντας περισσότερα άτομα να δουλέψουν στον ΚοιΣΠΕ προσπαθώντας να τους ενσωματώσουν κοινωνικά και οικονομικά αλλά δυστυχώς σύμφωνα με την υπάρχουσα οικονομική και κοινωνική κατάσταση στη χώρα μας, τουλάχιστον αυτή τη στιγμή αυτό έχει καταστεί αδύνατον.

Τέτοιες προσπάθειες ελπίζουν να έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν μελλοντικά και εφόσον η κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας το επιτρέπει. Καθημερινά βλέπουμε επιχειρήσεις να κλείνουν λόγω της έντονης αβεβαιότητας που δημιουργείται στη χώρα μας και σιγά-σιγά σε ολόκληρη την Ευρώπη επιχειρήσεις κλονίζονται, οπότε οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί δε θα μπορούσαν να κινηθούν διαφορετικά.

Το Δ.Σ. του ΚοιΣΠΕ έχει έντονη ενεργοποίηση στην καθημερινή λειτουργία του συνεταιρισμού καθώς αποφασίζει για τις δράσεις του συνεταιρισμού, για την αυξομείωση του συνόλου των ατόμων που εργάζονται καθώς και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων του συνεταιρισμού.

Το σχήμα που ακολουθεί βασίζεται σε εργασία με τίτλο «Μελέτη Περίπτωσης για κοινωνική Επιχειρηματικότητα», που έχει γίνει πάνω στον ΚοιΣΠΕ Κλίμαξ Plus για το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και πραγματοποιήθηκε το 2011.

4.11. Διάγραμμα Δ/Σ του ΚοιΣΠΕ Κλίμαξ Plus.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το θεσμικό πλαίσιο φορέων κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα παρουσίαζε αδυναμίες και με νομοθετική παρέμβαση το 2011, επιχειρείται να εκσυγχρονιστεί. Με τις ρυθμίσεις του νέου νόμου, η διαδικασία ίδρυσης και αδειοδότησης των ΚοιΣΠΕ απλοποιείται και τηρούνται διαδικασίες διαφάνειας και δημοσιότητας, αναφορικά με τις δραστηριότητες τους, μέσω υποχρεωτικής δημοσιοποίησης στο διαδίκτυο των προγραμμάτων δράσης, αλλά και των απολογισμών τους. Πλέον, δεν χρειάζεται δεκαπέντε μέλη για την σύσταση, αλλά μόλις επτά για τις ΚοινΣεπ Ένταξης ή πέντε αν πρόκειται για ΚοινΣεπ φροντίδας ή συλλογικού σκοπού. Ρυθμίζεται η εισαγωγή των ΚοινΣΕπ και των ΚοιΣΠΕ στο Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας. Το Ταμείο αυτό έχει ως σκοπό, πέρα από τα άλλα, και την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας και πιο ειδικά την διευκόλυνση της πρόσβασης στην χρηματοδότηση επιχειρήσεων ή άλλων οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας.

Οι περισσότεροι ΚοιΣΠΕ που λειτουργούν στη χώρα μας (10) δραστηριοποιούνται στις αγροτικές καλλιέργειες και στις υπηρεσίες. Ακολουθούν η εστίαση (9), το λιανικό εμπόριο (8) και τα βιοτεχνικά εργαστήρια (7). Έξι (6) από τους 16 συνεταιρισμούς δραστηριοποιούνται στην Αττική. Συνολικά, 853 άτομα με ανάγκη αποκατάστασης, λόγω ψυχικής διαταραχής, 530 επαγγελματίες ψυχικής υγείας και 261 φορείς, απαρτίζουν τους 16 κοινωνικούς συνεταιρισμούς Π.Ε.. Κατά μέσο όρο, 53 άτομα εργάζονται, ανά συνεταιρισμό, με την υποστήριξη 33 επαγγελματιών υγείας και 16 φορέων. Ο μεγαλύτερος συνεταιρισμός ('Δωδεκανήσου') έχει 441 συνεταιριστές, όπου 198 είναι εργαζόμενοι, άτομα με ψυχικές παθήσεις και ο μικρότερος ('Νομού Πιερίας') έχει 8 συνεταιριστές, όπου 5 είναι οι εργαζόμενοι.

Οι ΚοιΣΠΕ 'Ορίζοντες' στην Κέρκυρα και 'Κλίμαξ Plus' στην Αθήνα λειτουργούν με πολλά προβλήματα, που οφείλονται σε αδυναμίες του θεσμικού πλαισίου, αλλά κυρίως σε δυσκολίες χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων τους, οι οποίες εντάθηκαν με την κρίση δημοσίου χρέους τα τελευταία χρόνια. Ο σκοπός για τον οποίο δημιουργήθηκαν επιτυγχάνεται σε μικρό βαθμό και παρά τις φιλότιμες προσπάθειες των ανθρώπων που στηρίζουν τη λειτουργία τους, δεν φαίνεται να έχουν την αποδοχή των αντίστοιχων φορέων σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου 'Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα', Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, 2011.

Έκθεση δημόσιας διαβούλευσης του σχεδίου νόμου 'Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα', Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, 2011.

N. 2072/1992

N. 2716/99

N.3842/2010

N. 4019/11

Monica Loss, (2004). 'National profiles of work integration social enterprises: Italy'. EMES European Research Network.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ

ΚοιΣΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ 'Νέοι Ορίζοντες'

1. Πόσα μέλη-εργαζόμενους έχει ο συνεταιρισμός;

Στον ΚοιΣΠΕ Κέρκυρας «Νέοι Ορίζοντες» απασχολούνται στο σύνολο 70 άτομα, εκ των οποίων 45 είναι λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας, 20 επαγγελματίες ψυχικής υγείας και 5 αποσπασμένοι.

2. Ποια είναι η μέση χρονική διάρκεια του προγράμματος ένταξης στην αγορά εργασίας; Γνωρίζετε περιπτώσεις μελών-εργαζομένων που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα ένταξης και αποχώρησαν από το συνεταιρισμό, για να συνεχίσουν στην αγορά εργασίας; Αν ΝΑΙ, μπορείτε να κάνετε μια εκτίμηση του ποσοστού των ατόμων αυτών επί του συνόλου των μελών-εργαζομένων;

Όσον αφορά τη μέση χρονική διάρκεια του προγράμματος ένταξης των μελών – εργαζομένων στον ΚοιΣΠΕ Κέρκυρας «Νέοι Ορίζοντες», έχει να κάνει με το ποιο πρόγραμμα αναφερόμαστε.

Τα προγράμματα ένταξης χωρίζονται σε πρακτικές ασκήσεις και σε δοκιμαστικά. Η χρονική διάρκεια των πρακτικών ασκήσεων είναι περίπου ένας μήνας, ενώ τα δοκιμαστικά διαρκούν περίπου δεκαπέντε ημέρες.

Από την ίδρυση του ΚοιΣΠΕ, το 2006, έως και σήμερα, έχουν απασχοληθεί με μερική είτε με πλήρη απασχόληση, λίγο πάνω από 100 άτομα και έχουν καταφέρει να ενταχθούν πλήρως στην αγορά εργασίας 10 άτομα, δηλαδή μιλάμε για ένα ποσοστό της τάξεως του 10 % περίπου. Επιδιώκουμε στο μέλλον το ποσοστό αυτό να μεγαλώσει, έτσι ώστε περισσότερα άτομα να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας του νησιού.

3. Αν ορίζαμε μια κλίμακα από το 1 (ελάχιστο) έως το 5 (μέγιστο), για το βαθμό αναπηρίας, σε ποιο βαθμό θα τοποθετούσατε την πλειοψηφία των μελών-εργαζομένων;

Σημαντικό ρόλο για την επανένταξη στην αγορά εργασίας ενός ατόμου με αναπηρία παίζει και ο βαθμός αναπηρίας του. Χρησιμοποιώντας μια κλίμακα από το 1 (ελάχιστο) έως το 5 (μέγιστο), η ποσοστιαία κατανομή των μελών εργαζομένων είναι σήμερα η εξής:

Βαθμός αναπηρίας	Ποσοστό
➤ 1	20
➤ 2	30
➤ 3	30
➤ 4	20
➤ 5	0

4. Γνωρίζετε περιπτώσεις μελών-εργαζομένων που δεν ωφελήθηκαν και εξαιρέθηκαν από μέλη (έπαψαν να εργάζονται); Αν ΝΑΙ, μπορείτε να κάνετε μια εκτίμηση του ποσοστού των ατόμων αυτών επί του συνόλου των μελών-εργαζομένων; Που αποδίδετε την αποτυχία ένταξης των ατόμων αυτών στην αγορά εργασίας;

Υπήρξαν περιπτώσεις ατόμων, που δεν κατάφεραν να ολοκληρώσουν το πρόγραμμα της επανένταξης στην αγορά εργασίας και απομακρύνθηκαν από αυτό.

Το ποσοστό των ατόμων αυτών δεν ξεπέρασε το 5% του συνόλου των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας, δηλαδή αναφερόμαστε σε 5 περίπου άτομα, από τα 100, τα οποία έχουν απασχοληθεί στον συνεταιρισμό, από την ίδρυσή του έως και σήμερα.

Τα αίτια της αποτυχίας της επανένταξης των ατόμων αυτών μένουν αδιευκρίνιστα και έχουν να κάνουν με την ιδιαίτερη φύση των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων, γενικότερα. Ακόμη και να μη νοσεί κάποιος ψυχικά και η αναπηρία του να είναι απόλυτα κινητική, αυτομάτως του δημιουργείται και μια 'ψυχική' ή 'ψυχοκοινωνική' αναπηρία, βλέποντας ότι δε μπορεί να ανταπεξέλθει σε ό,τι απαιτεί κινητική ευχέρεια.

5. Περιγράψτε μας συνοπτικά το σύστημα αμοιβών (επίπεδο, διαφοροποιήσεις, εξέλιξη), που έχετε υιοθετήσει στο συνεταιρισμό.

Ο μισθός των εργαζομένων στη Β και στη Γ κατηγορία είναι σταθερός και ανέρχεται στα 800 ευρώ. Οι εργαζόμενοι της κατηγορίας Α αμείβονται με 450 με 500 ευρώ περίπου, διατηρώντας όμως επιδόματα και συντάξεις αναπηρίας σωρευτικά μπορεί να φτάνουν και στα 900 ευρώ περίπου. Η διαφοροποίηση αυτή στο μισθό των εργαζομένων Α κατηγορίας δεν είναι συγκεκριμένη αλλά βγαίνει βάσει της παραγωγικότητας ανά ώρα του

εργαζόμενου. Επίσης συνάρτηση του μισθού είναι και η εργασιακή ετοιμότητα, η προοπτική εξέλιξης και η ικανότητα επικοινωνίας και συνεργασίας του εργαζόμενου.

Αρα, όπως είναι εύκολο να εννοηθεί, ο βαθμός αναπηρίας του εργαζόμενου παίζει πολύ σημαντικό ρόλο, όχι μόνο στο μισθό του αλλά και στη δυνατότητά του στην ενσωμάτωση σε ένα πρόγραμμα επανένταξης στην αγορά εργασίας.

6. Θεωρείτε ότι ο βαθμός αναπηρίας επηρεάζει καθοριστικά τον κύκλο εργασιών (αξία εκροών);

Σε σημαντικό βαθμό αν αναλογιστούμε ότι το 65% των εργαζομένων του συνεταιρισμού είναι Λήπτες Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας.

7. Ποιους αξιολογείτε ως βασικούς χρηματοδοτικούς πόρους του συνεταιρισμού, την τελευταία Ζετία (επιχορηγήσεις, δάνεια, έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα, δωρεές κλπ.).

Την επιχειρηματική δραστηριότητα του συνεταιρισμού, χρηματοδοτήσεις που δόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και λοιπές χρηματοδοτήσεις από τοπικούς φορείς.

8. Ποιο το βασικό πελατολόγιο του συνεταιρισμού;

Κατά 60 % δημόσιο και κατά 40 % ιδιωτικές επιχειρήσεις και ιδιώτες

9. Περιγράψτε μας τους βασικούς άξονες του επιχειρησιακού σας σχεδίου για το συνεταιρισμό (στρατηγικός σχεδιασμός 5ετίας ή άλλης διάρκειας).

Οι βασικοί στόχοι του συνεταιρισμού είναι, ειδικότερα στο διάστημα αυτό που βιώνουμε, ρεαλιστικοί, ελπίζοντας για κάτι καλύτερο στο μέλλον. Έτσι λοιπόν, σαν πρώτο στόχο του συνεταιρισμού έχουμε τη βιωσιμότητά του και αισιοδοξούμε για περισσότερη παραγωγικότητα των δράσεων και των ανθρώπινων πόρων που συμμετέχουν στο συνεταιρισμό.

Η αύξηση της παραγωγικότητας θα μας έδινε και περισσότερα δεδομένα έτσι ώστε να μπορούμε να αξιολογήσουμε με μεγαλύτερη ακρίβεια την παραγωγικότητα των δράσεων που έχουμε αναπτύξει σαν συνεταιρισμός και την απόδοση των εργαζομένων.

Τέλος ο στόχος του ΚοιΣΠΕ, ο οποίος δικαιολογεί και το λόγο και σκοπό δημιουργίας και ύπαρξής του, είναι το κοινωνικό αποτέλεσμα και η κοινωνική επανένταξη των ευπαθών ομάδων που συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία του συνεταιρισμού.

10. Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τους ΚοιΣΠΕ παρουσιάζει κατά τη γνώμη σας αδυναμίες και αν ναι ποιες θεωρείτε πιο σημαντικές; Τι θα προτείνατε στην κυβέρνηση, όσον αφορά τον παρεμβατικό της ρόλο στη λειτουργία των ΚοιΣΠΕ;

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο παρουσιάζει κάποια κενά τα οποία έχουν να κάνουν με την αναπηρία των ατόμων που μπορούν να ενταχθούν στους ΚοιΣΠΕ. Επειδή αρχικά ως κοινωνικές επιχειρήσεις αναγνώριζε τις επιχειρήσεις εκείνες οι οποίες διέθεταν εργαζόμενους οι οποίοι νόσησαν ή νοσούν ψυχικά, ήταν αναγκαίο να συμπεριληφθούν και άτομα με ειδικές ανάγκες Α.Μ.Ε.Α. γενικότερα. Κινήθηκε βέβαια με το νέο νομοθετικό πλαίσιο 4019/11 ως προς την κατεύθυνση αυτή αλλά δεν ξεκαθάρισε πλήρως το θέμα αυτό.

Μια πρόταση προς την κυβέρνηση θα ήταν η μεγαλύτερη κατά το δυνατόν υποστήριξη των δράσεων του συνεταιρισμού με χρηματοδοτήσεις ως προς αυτές και ως προς τους ανθρώπινους πόρους και τα πάγια έξοδα του συνεταιρισμού.

Βοηθώντας σε αυτούς τους τομείς θα μπορούσε ο συνεταιρισμός να αυξήσει την κοινωνική επανένταξη των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας διότι ο συνεταιρισμός θα είχε τη δυνατότητα να απασχολεί περισσότερα άτομα.

Επίσης θα προτείναμε να επιβάλλει δραστική μείωση των φαρμάκων προς τους λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας και την αύξηση υποστήριξης από ψυχολόγους, κάτι το οποίο θα είχε θετικό αντίκτυπο και στον οικογενειακό κύκλο των ληπτών.

Θα έπρεπε λοιπόν να δώσει μεγαλύτερη βαρύτητα στον κοινωνικό αντίκτυπο της λειτουργίας του ΚοιΣΠΕ ως προς την κοινωνία και ως προς το κράτος.

11. Πως εκτιμάτε το μέλλον των ΚοιΣΠΕ στην Ελλάδα και στην Ε.Ε.;

Το μέλλον των ΚοιΣΠΕ στην Ελλάδα κοιτώντας πάντα με μια αισιόδοξη ματιά, ελπίζουμε να είναι ευοίωνο, διότι κινήσεις φαίνεται να γίνονται με την πρόσφατη ψήφιση του νόμου για την Κοινωνική Οικονομία με την οποία ενθαρρύνονται δράσεις και πρωτοβουλίες σύστασης νέων ΚοιΣΠΕ.

Επίσης αν σκεφτούμε ότι ως τώρα στη Ελλάδα δεν έχει δοθεί μεγάλη έμφαση στην ανάπτυξη του τρίτου τομέα της οικονομίας, δηλαδή της κοινωνικής οικονομίας, επιβάλλεται στα επόμενα χρόνια να δούμε να γίνονται σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης του τομέα αυτού, διότι πρέπει να βαδίσουμε στα πλαίσια της Ε.Ε.

Στην Ευρώπη οι ΚοιΣΠΕ είναι αναγνωρισμένες επιχειρήσεις στο χώρο της Κοινωνικής Οικονομίας με συνεχή ανάπτυξη και υποστήριξη από κρατικά κεφάλαια και κρατικές πρωτοβουλίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ

ΚοιΣΠΕ ΑΘΗΝΩΝ ‘Κλίμαξ Plus’

1. Πόσα μέλη-εργαζόμενους έχει ο συνεταιρισμός; Συνολικά και κατά κατηγορίες.

Ο ΚοιΣΠΕ «Κλίμαξ Plus» απασχολεί 100 άτομα, εκ των οποίων 45 ανήκουν στην Α κατηγορία, 35 στη Β κατηγορία και 20 στη Γ κατηγορία.

2. Ποια είναι η μέση χρονική διάρκεια του προγράμματος ένταξης στην αγορά εργασίας; Γνωρίζετε περιπτώσεις μελών-εργαζομένων που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα ένταξης και αποχώρησαν από το συνεταιρισμό, για να συνεχίσουν στην αγορά εργασίας; Αν ΝΑΙ, μπορείτε να κάνετε μια εκτίμηση του ποσοστού των ατόμων αυτών επί του συνόλου των μελών-εργαζομένων;

Σε σχετική ερώτηση με το ποιο ποσοστό των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα κατάφερε να ολοκληρώσει το πρόγραμμα της ψυχοκοινωνικής επανένταξης και να εισέλθει στην αγορά εργασίας, η αποκαρδιωτική απάντηση ήταν μηδέν.

3. Αν ορίζαμε μια κλίμακα από το 1 (ελάχιστο) έως το 5 (μέγιστο), για το βαθμό αναπηρίας, σε ποιο βαθμό θα τοποθετούσατε την πλειοψηφία των μελών-εργαζομένων;

Σε μια κλίμακα και εδώ με ελάχιστο το 1 και με το 5 μέγιστο, ως προς το βαθμό αναπηρίας των μελών-εργαζομένων, η κατάταξη ήταν διαφορετική από τον ΚοιΣΠΕ «Νέοι Ορίζοντες» της Κέρκυρας με την βαθμίδα 1 και 2 να μην τοποθετείται κανείς, καθώς και στη βαθμίδα 5, με αποτέλεσμα να κατανεμηθούν οι μισοί 50% στη βαθμίδα 3 και το υπόλοιπο 50% στη βαθμίδα 4 και αυτό γιατί θεωρούν ότι στην βαθμίδα 5 (μέγιστη) οι ασθενείς θα αδυνατούν να ανταπεξέλθουν σε οποιαδήποτε εργασία και εφόσον υπάγονται στην 1 και 2 δε θα είχαν ιδιαίτερο λόγο να βοηθηθούν από το συνεταιρισμό, για την κοινωνική και οικονομική τους επανένταξη.

Βαθμός αναπηρίας	Ποσοστό
➤ 1	0
➤ 2	0
➤ 3	50
➤ 4	50
➤ 5	0

- 4. Γνωρίζετε περιπτώσεις μελών-εργαζομένων που δεν ωφελήθηκαν και εξαιρέθηκαν από μέλη (έπαψαν να εργάζονται); Αν ΝΑΙ, μπορείτε να κάνετε μια εκτίμηση του ποσοστού των ατόμων αυτών επί του συνόλου των μελών-εργαζομένων; Που αποδίδετε την αποτυχία ένταξης των ατόμων αυτών στην αγορά εργασίας;**

Υπήρξαν και εδώ περιπτώσεις μελών που εξαιρέθηκαν από το πρόγραμμα και δεν κατάφεραν να παραμείνουν στο εργατικό δυναμικό του συνεταιρισμού, αλλά και εδώ δεν ξεπερνούν το ποσοστό του 5 με 6 % του συνόλου των ατόμων από την ίδρυση του συνεταιρισμού μέχρι και σήμερα. Τα αίτια της αποτυχίας ένταξης δεν διευκρινίζονται, λόγω της ιδιαιτερότητας της νόσου.

Κανείς από την αρχή της λειτουργίας του ΚοιΣΠΕ Κλίμαξ Plus 10/05/2005 έως και σήμερα, δεν κατάφερε να εργαστεί ξανά σε κανονική εργασία, αφότου νόσησε ψυχικά και μετά. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο όλα τα μέλη του ΚοιΣΠΕ είναι και συνεταιριστές.

- 5. Περιγράψτε μας συνοπτικά το σύστημα αμοιβών (επίπεδο, διαφοροποιήσεις, εξέλιξη), που έχετε υιοθετήσει στο συνεταιρισμό.**

Οι αμοιβές των εργαζομένων διαμορφώνονται σύμφωνα με τη συλλογική σύμβαση εργασίας και ανέρχεται στα 308 ευρώ μηνιαίως για 4ωρη απασχόληση, καθώς οι υπεύθυνοι στον τομέα ψυχικής υγείας και το Δ.Σ. θεωρούν ότι δε μπορούν να άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα να απασχοληθούν για 8ωρη εργασία, διότι θα ήταν πολύ πειστικό γι' αυτούς άρα και μη αποδοτικό ως προς το σκοπό του ΚοιΣΠΕ, δηλαδή την κοινωνική επανένταξη των ατόμων αυτών.

Βεβαίως και αυτοί οι εργαζόμενοι διατηρούν το δικαίωμα να λαμβάνουν και χρήματα από συνάξεις αναπηρίας, λαμβάνοντας κανονικά και το μισθό τους.

- 6. Θεωρείτε ότι ο βαθμός αναπηρίας επηρεάζει καθοριστικά τον κύκλο εργασιών (αξία εκροών);**

Σύμφωνα με τους υπεύθυνους, οι δράσεις που έχει αναπτύξει ο συνεταιρισμός επηρεάστηκαν απόλυτα από τις ικανότητες των μελών ως προς την εργασία, δηλαδή σε συζητήσεις στα διοικητικά συμβούλια κύρια θέση κατείχε η εύρεση των ικανοτήτων των ατόμων που επρόκειτο να εργαστούν στο συνεταιρισμό και πρωταρχικό τους μέλημα ήταν με ποιο τρόπο θα χρησιμοποιηθούν σωστά τα άτομα αυτά.

Έγινε λοιπόν ξεκάθαρο ότι τα άτομα που εργάζονται στο συνεταιρισμό αναλαμβάνουν αλλά και τους ανατίθενται μόνο εργασίες στις οποίες μπορούν να ανταπεξέλθουν με αποτελεσματικό και ασφαλή τρόπο για αυτά.

7. Ποιους αξιολογείτε ως βασικούς χρηματοδοτικούς πόρους του συνεταιρισμού, την τελευταία Ζετία (επιχορηγήσεις, δάνεια, έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα, δωρεές κλπ.).

Όσον αφορά τα έσοδα του συνεταιρισμού, έρχονται όλα από τις δράσεις που έχει αναπτύξει. Υπήρξαν βέβαια επιχορηγήσεις από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αλλά σύμφωνα πάντα με τους υπεύθυνους τα χρήματα που ήρθαν από επιχορηγήσεις στάθηκαν αρκετά μόνο για να στηθεί ο συνεταιρισμός και ορισμένες από τις δράσεις του και να ξεκινήσει η λειτουργία του και όχι για να βοηθηθεί ζωτικά η εξέλιξη του συνεταιρισμού. Δυστυχώς, ούτε για τις επιχορηγήσεις αυτές μου δόθηκαν μετρήσιμα στοιχεία.

8. Ποιο το βασικό πελατολόγιο του συνεταιρισμού;

Η κύρια πηγή εσόδων και η μεγαλύτερη σε κέρδη και ανάπτυξη δράση είναι η ανακύκλωση χαρτιού, πλαστικού και αλουμινίου, καθώς και εργαστήριο κατασκευής προϊόντων από ανακυκλωμένο χαρτί.

Στην προσπάθεια για διατήρηση του συνεταιρισμού βοηθούν πολύ εταιρίες που συλλέγουν και προσφέρουν τα ανακυκλώσιμα υλικά τους στον «Κλίμαξ Plus», για να ενισχύσουν την παραγωγικότητά του. Εταιρίες όπως η Τράπεζα Πειραιώς, η Olympic Air, το νοσοκομείο Υγεία, το Μητέρα και άλλες μικρότερες επιχειρήσεις.

Οι υπόλοιποι πελάτες του συνεταιρισμού είναι ιδιώτες, που προτιμούν τις υπηρεσίες του ΚοιΣΠΕ, εξαιτίας των ανταγωνιστικών τιμών του.

9. Περιγράψτε μας τους βασικούς άξονες του επιχειρησιακού σας σχεδίου για το συνεταιρισμό (στρατηγικός σχεδιασμός Ζετίας ή άλλης διάρκειας).

Για τον προγραμματισμό τον οποίο κάνουν για το μέλλον επικρατεί δυστυχώς και εδώ απαισιοδοξία, καθώς υποστήριξαν ότι πολύ θα ήθελαν να μου πουν ότι σκέφτονται να αναπτύξουν νέες δράσεις παίρνοντας περισσότερα άτομα να δουλέψουν στον ΚοιΣΠΕ, προσπαθώντας να τους ενσωματώσουν κοινωνικά και οικονομικά, αλλά δυστυχώς, σύμφωνα με την υπάρχουσα οικονομική και κοινωνική κατάσταση στη χώρα μας, τουλάχιστον αυτή τη στιγμή αυτό έχει καταστεί αδύνατον.

Τέτοιες προσπάθειες ελπίζουν να έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν μελλοντικά και εφόσον η κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας το επιτρέψει. Καθημερινά βλέπουμε επιχειρήσεις να κλείνουν, λόγω της έντονης αβεβαιότητας που δημιουργείται στη χώρα μας και σιγά-σιγά σε ολόκληρη την Ευρώπη επιχειρήσεις κλονίζονται, οπότε οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί δε θα μπορούσαν να κινηθούν διαφορετικά.

10. Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τους ΚοιΣΠΕ παρουσιάζει κατά τη γνώμη σας αδυναμίες και αν ναι ποιες θεωρείτε πιο σημαντικές; Τι θα προτεινάτε στην κυβέρνηση, όσον αφορά τον παρεμβατικό της ρόλο στη λειτουργία των ΚοιΣΠΕ;

Σε συζήτηση για το νομικό πλαίσιο για τους ΚοιΣΠΕ και στην ερώτηση αν αυτό παρουσιάζει αδυναμίες και ποια θα ήταν μια πρόταση από μέρους του συνεταιρισμού για να βελτιωθεί, μας είπαν ότι κατά τη γνώμη τους το νομικό πλαίσιο θα έπρεπε να προστατεύει περισσότερο τους ΚοιΣΠΕ και να τους φέρει πιο κοντά στα ευρωπαϊκά δεδομένα, όπου υποχρεώνει τον στενότερο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα να δίνει προτεραιότητα στους κοινωνικούς συνεταιρισμούς στους διαγωνισμούς που προκηρύσσει, διότι καθώς υποστηρίζουν, οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί σίγουρα μπορούν να δώσουν χαμηλότερες προσφορές επειδή τα λειτουργικά τους έξοδα είναι χαμηλότερα και επειδή ο συνεταιρισμός ως σκοπό του δεν έχει τη μεγιστοποίηση του κέρδους αλλά την κοινωνικοοικονομική αποκατάσταση των εργαζομένων.

Ο ΚοιΣΠΕ εκείνο που επιθυμεί είναι να κερδίσει ένα μέρος των χρημάτων ώστε αρχικά να καλύπτει τα λειτουργικά του έξοδα και να μπορεί να συντηρηθεί και με τυχόν κέρδη που θα προκύψουν να επανεπενδύει τα κέρδη αυτά είτε αναπτύσσοντας μια καινούργια δράση, είτε αναπτύσσοντας και βελτιώνοντας τις ήδη υπάρχουσες.

Στον «Κλίμαξ Plus» υποστήριξαν πως η οδηγία αυτή του νομικού πλαισίου προς το δημόσιο τομέα έχει διανεμηθεί μόνο που κανείς δεν λαμβάνει σοβαρά υπ' όψιν.

11. Πως εκτιμάτε το μέλλον των ΚοιΣΠΕ στην Ελλάδα και στην Ε.Ε.;

Στην ερώτηση για το πως βλέπουν το μέλλον των ΚοιΣΠΕ στην Ελλάδα, δεν καταφέραμε να πάρουμε σαφή απάντηση, καθώς οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες διαταραχές που επικρατούν στη χώρα μας την περίοδο αυτή, δεν αφήνουν και πολλά περιθώρια για προβλέψεις, τουλάχιστον όχι ασφαλείς.

Επίσης, υποστήριξαν πως στην Ε.Ε. και στον υπόλοιπο δυτικό κόσμο οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί ανθίζουν και αντιμετωπίζονται ως σοβαρές επιχειρήσεις και αυτό έχει επιτευχθεί με την ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων και των δημοσίων τομέων, μέσω της σωστής ενημέρωσης, ενώ στην Ελλάδα δεν έχει γίνει κάποια παρόμοια προσπάθεια ευαισθητοποίησης και γενικότερα γνωστοποίησης των ΚοιΣΠΕ, ευρύτερα.